

19^{ος} αιώνας

17^{ος} αιώνας- Αιώνας των Φυσικών Επιστημών Ιατροφυσική και Ιατροχημική Σχολή

René Descartes (1596-1650)

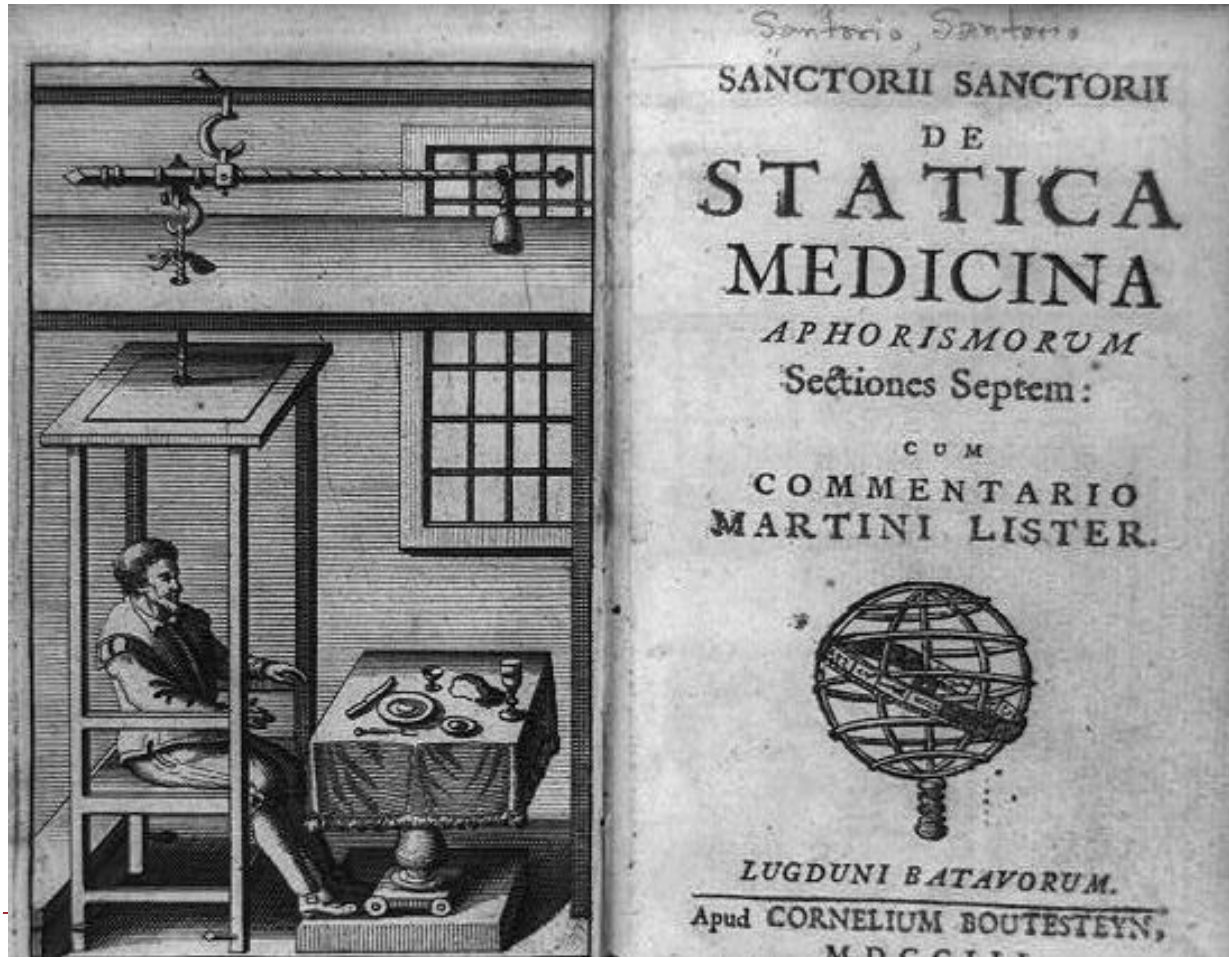
- ▶ Προσπάθεια εξήγησης των φαινομένων του υγιούς και του πάσχοντος οργανισμού με τα μέχρι την εποχή εκείνη γνωστά δεδομένα της φυσικής, της χημείας, των μαθηματικών και της μηχανικής.

Santorio Santorio (1561 - 1636)

ειδική καρέκλα την οποία συνέδεσε με ένα ζυγό ώστε να μετράει τη διαφορά του βάρους του πριν και μετά το φαγητό, πριν και μετά τον ύπνο, πριν και μετά τις φυσιολογικές εκκρίσεις

Santorio Santorio (1561 - 1636)

1612 Θερμόμετρο

Franciscus de le Boë – Sylvius (1614-1672)

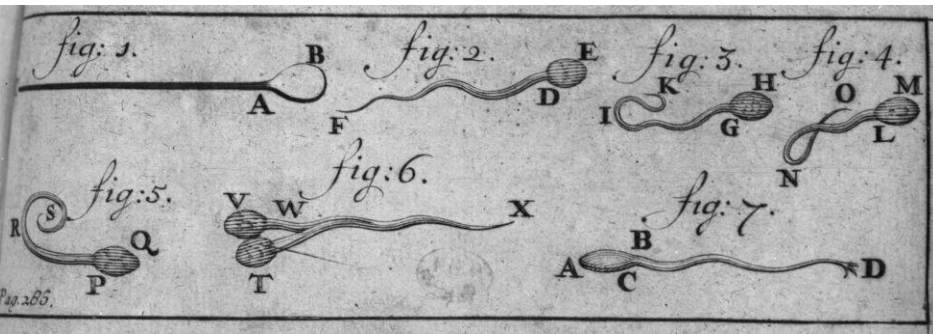
Ο Θεμελιωτής της Ιατροχημικής Σχολής

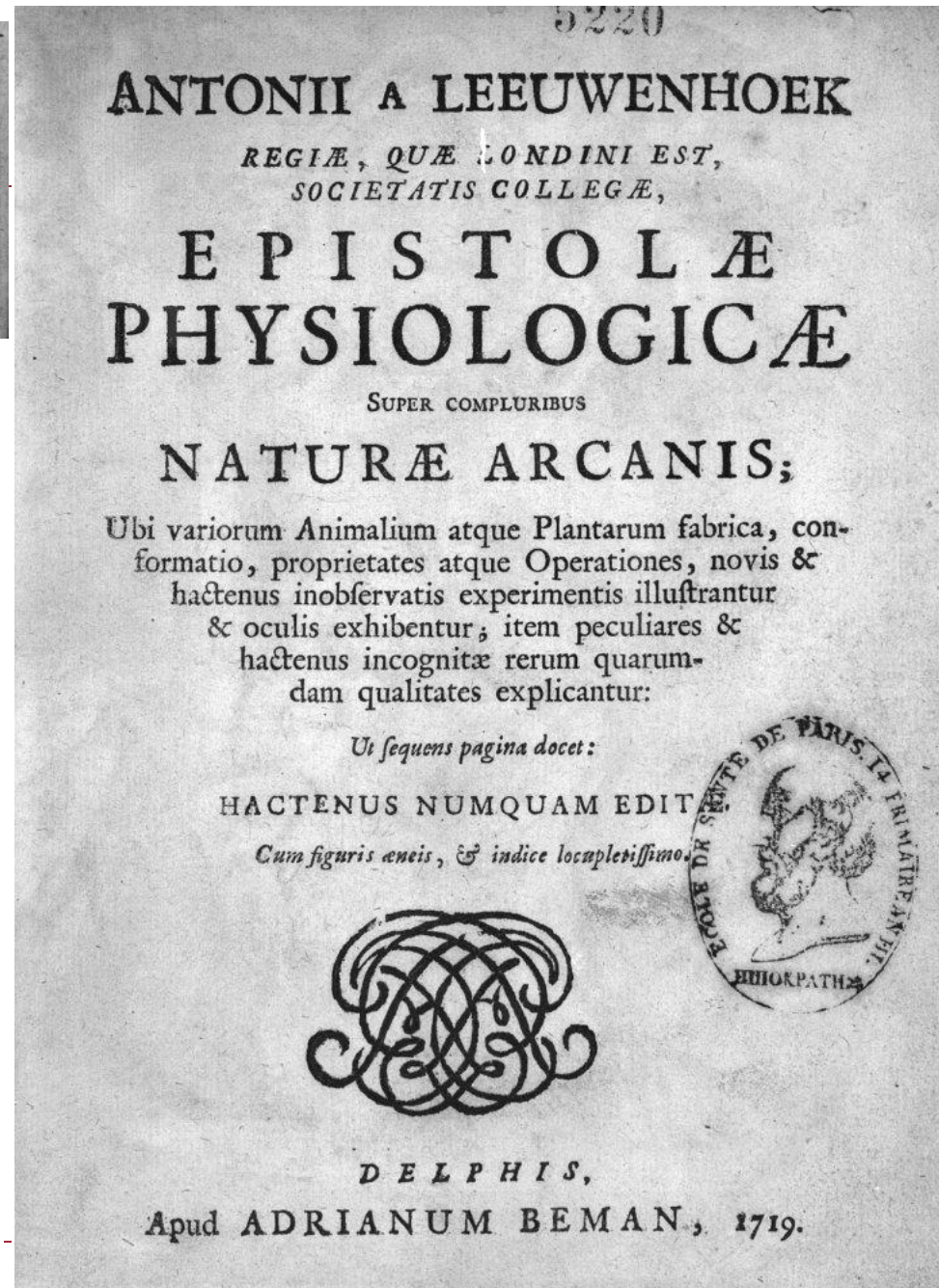
- ▶ Σάλιο
 - ▶ Παγκρεατικό υγρό
 - ▶ Χολή
-

Anton van Leeuwenhoek (1632-1723)

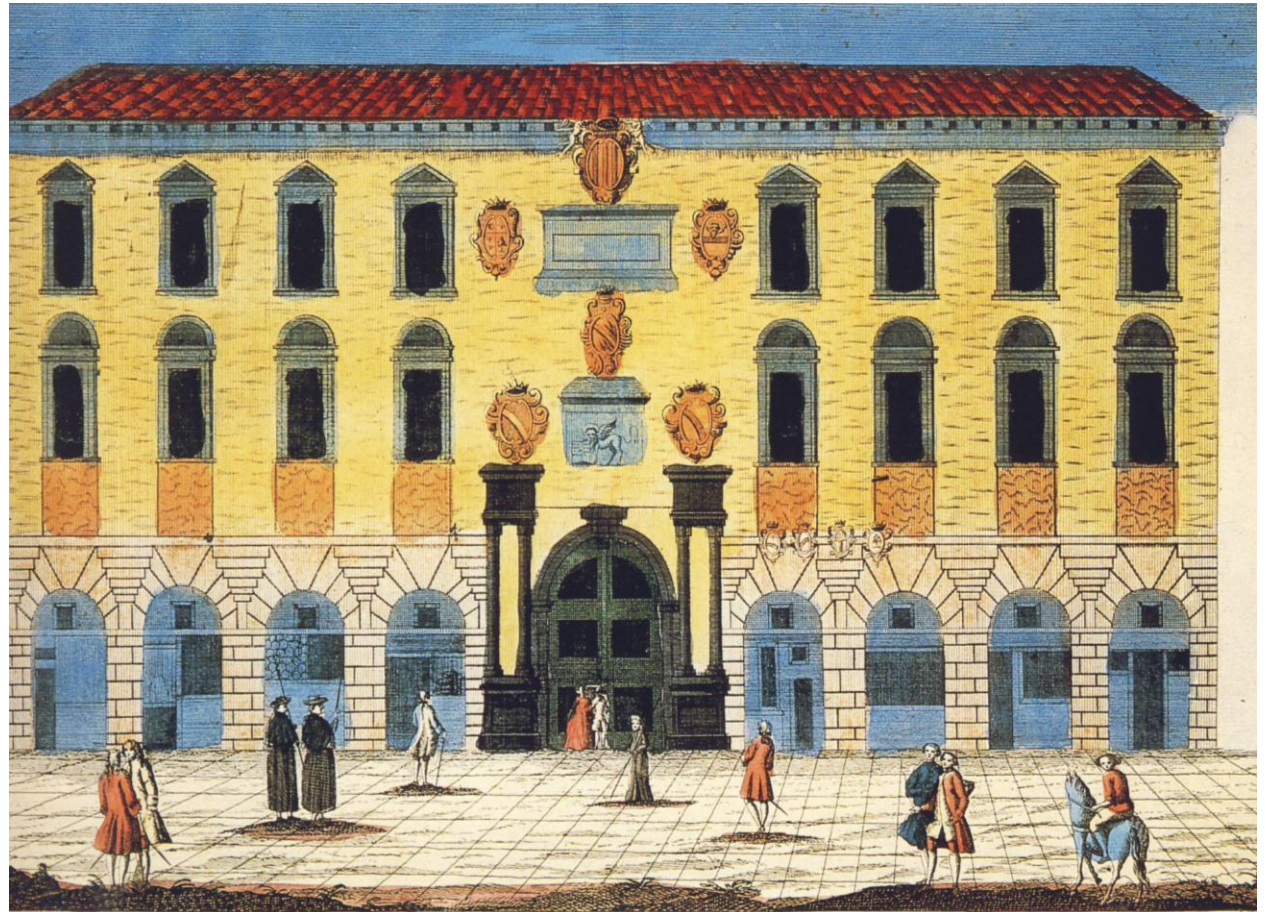
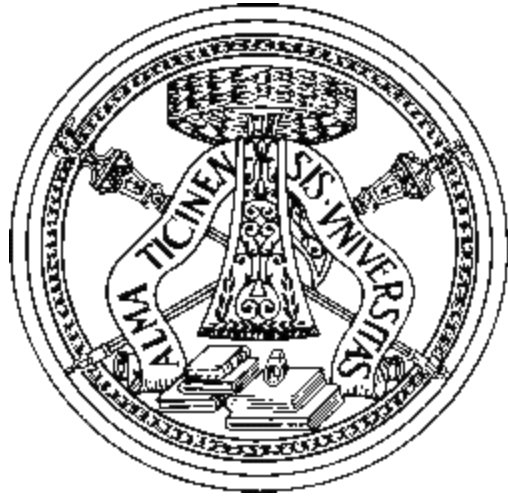

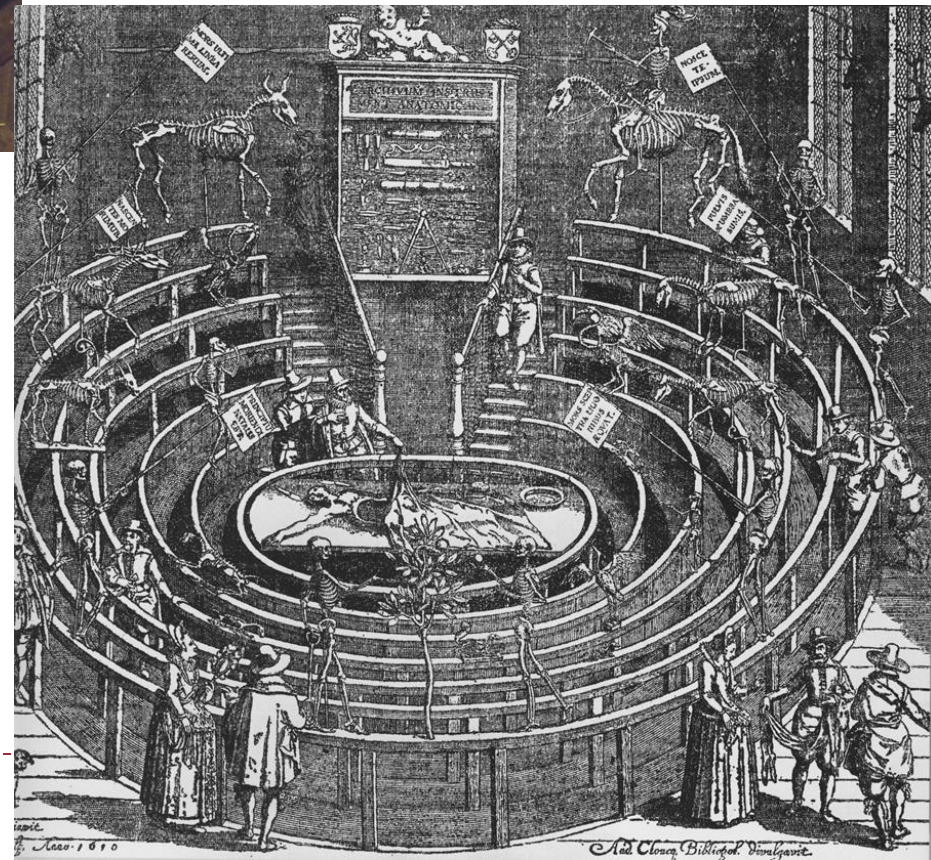

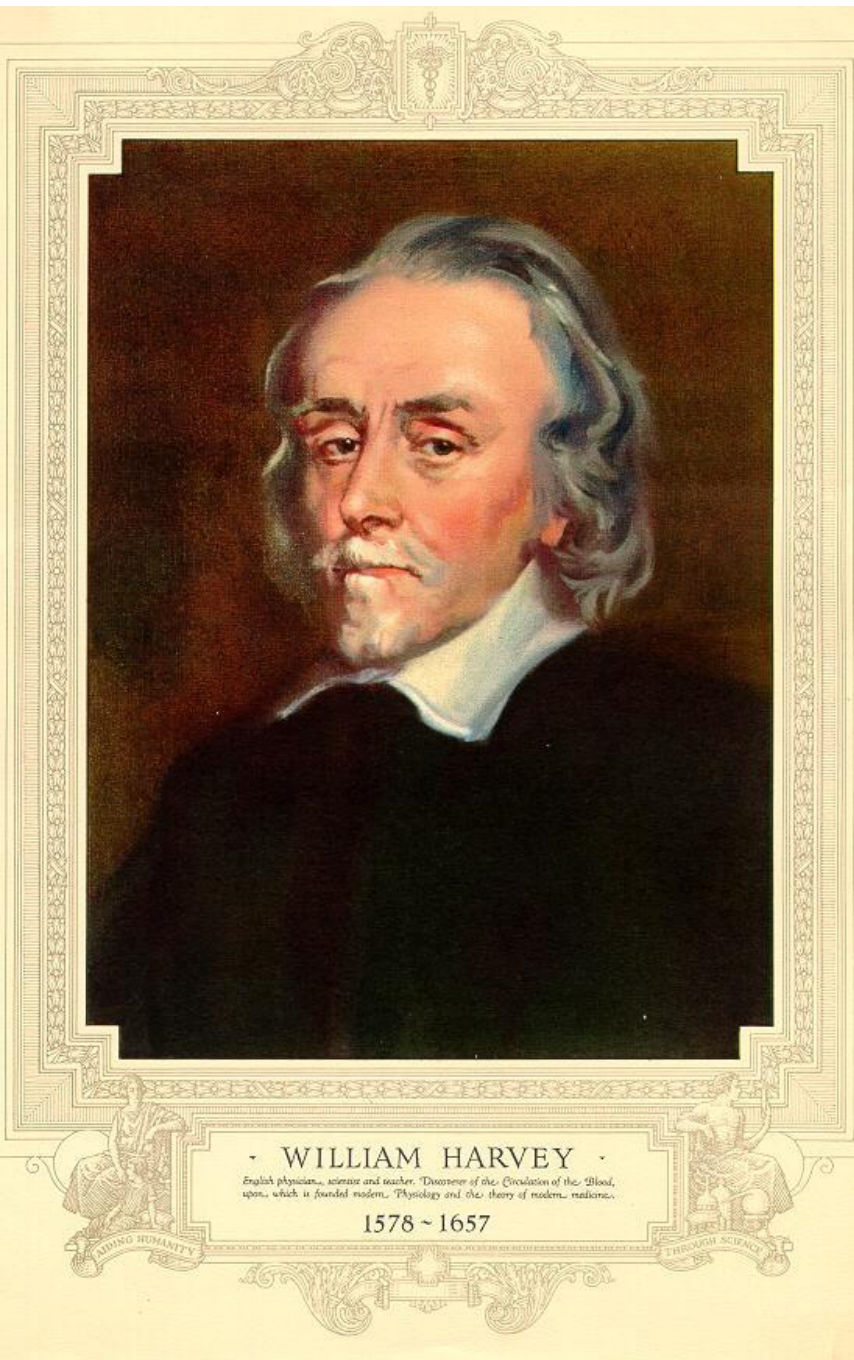
- ▶ Περιέγραψε τα ερυθρά αιμοσφαίρια
- ▶ Ανακάλυψε τα σπερματοζωάρια
- ▶ Περιέγραψε για πρώτη φορά διάφορα πρωτόζωα

Πανεπιστήμιο της Πάδοβας- Ιατρική Σχολή

- ▶ Η καρδιά είναι μια αντλία που με τη συστολή της αποστέλλει το αίμα στην περιφέρεια
- ▶ Οι παλμοί της καρδιάς ταυτίζονται με τους σφυγμούς των αγγείων, που οφείλονται στην πίεση που ασκεί ο όγκος του αίματος στα τοιχώματά τους
- ▶ Υπολόγισε τον όγκο του αίματος στο σώμα από τον αριθμό των σφύξεων στη μονάδα του χρόνου και βρήκε ότι η καρδιά εξωθεί προς την αορτή και τους πνεύμονες σε μια ώρα περίπου 8640 ουγγιές (255 lit) αίματος 280 lit/hr

Ο Harvey μετά από πειράματα που είχε κάνει σε ζώα και σε ερπετά από το 1615, στο νοσοκομείο St Bartholomew, δημοσίευσε το 1628 το δοκίμιο *Exercitatio anatomica de motu cordis et sanguinis in animalibus* (Ανατομική άσκηση επί της κινήσεως της καρδιάς και του αίματος στα ζώα).

Οι 72 σελίδες αυτής της πραγματείας, την οποία αφιέρωσε στο βασιλιά Κάρολο Α΄, προκάλεσαν την αντίδραση της επιστημονικής κοινότητας.

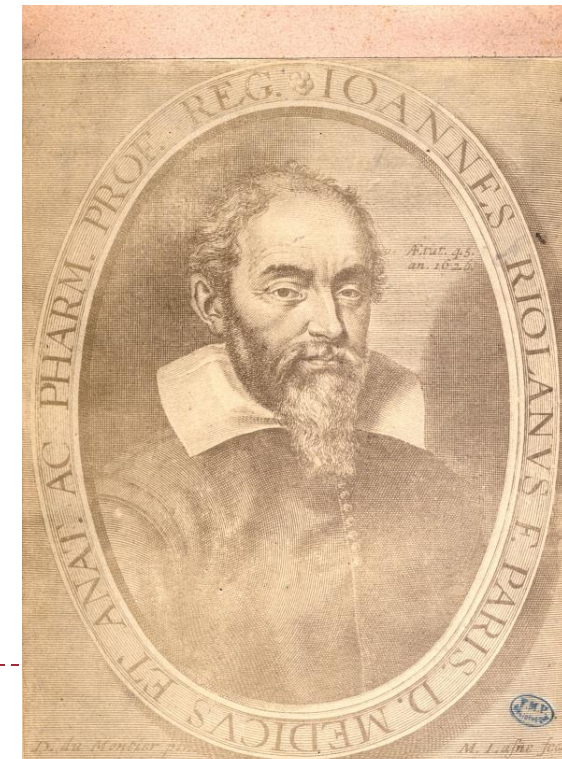
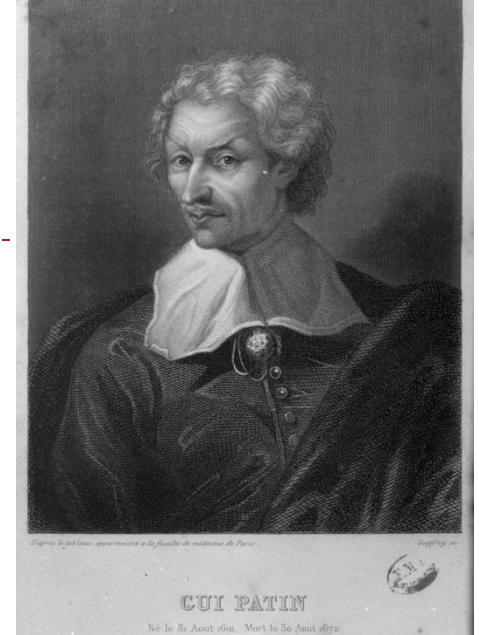

HARVEY DEMONSTRATING TO CHARLES I.

Οι υπέρμαχοι της νέας θεωρίας (κυκλοφοριστές), έχοντας στις τάξεις τους τον ίδιο τον Λουδοβίκο ΙΔ' (1638-1715) καθώς και πολλούς γάλλους διανοούμενους και επιστήμονες, έδωσαν σκληρή μάχη επί έναν αιώνα για να μπορέσουν να κάμψουν την λυσσαλέα αντίδραση της συντηρητικής Ιατρικής Σχολής των Παρισίων, που υπό την ηγεσία των καθηγητών Guy Patin (1602-1672) και Jean Riolan (1577-1657) (αντικυκλοφοριστές), παρέμενε προσκολλημένη στην παλαιά εσφαλμένη θεωρία του Γαληνού για την κυκλοφορία του αίματος.

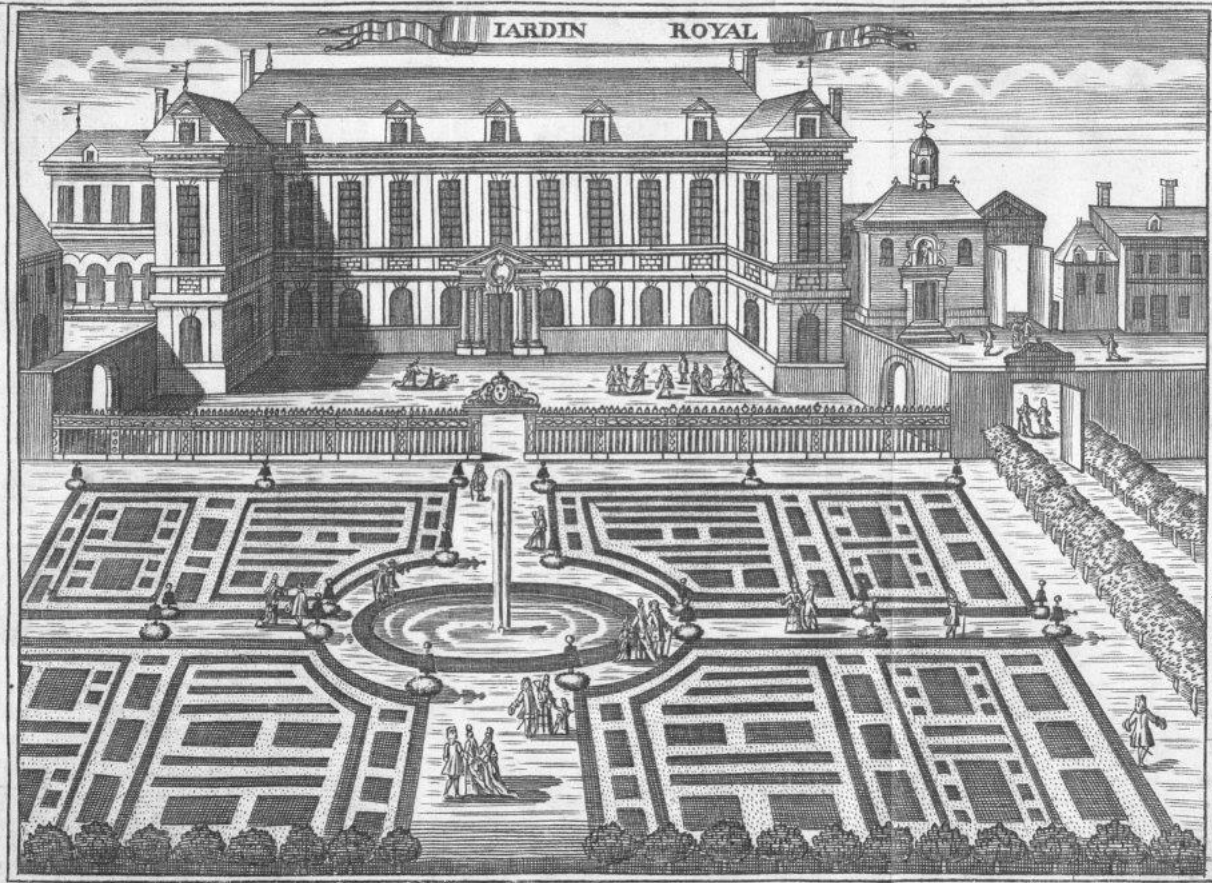
Η μάχη για την επικράτηση ή απόρριψη της νέας θεωρίας, κορυφώθηκε στο χρονικό διάστημα 1671-1690

Η μεγάλη συμβολή τού Λουδοβίκου ΙΔ΄ συνίσταται στο ότι, μετά από πρόταση του θεράποντος ιατρού του, Guy Crescent Fagon (1638-1718), διόρισε τον Pierre Dionis καθηγητή της ανατομίας και της διάδοσης των νέων θεωριών στο Βασιλικό Κήπο (Jardin Royal).

Η αποστολή του Dionis ήταν να διδάξει δωρεάν και με ελευθέρα είσοδο, τη νέα θεωρία για την κυκλοφορία του αίματος που πρόσφατα είχε διατυπωθεί από τον Harvey.

René Descartes (1596-1650)

RENÉ DESCARTES.

QU' il ne s'étonnera que RENÉ DESCARTES estant né dans la Touraine ; Pays si délicieux , qu'il est appelé le Jardin de la France ; ait quitté cet agreable séjour , & les avantages qu'il y possédoit , pour respirer pendant toute sa vie un air étranger ! Se voyant issu d'une Famille Illustre dans le Poictou , & la Bretagne , il crut qu'à l'exemple de quelques Gentilshommes de sa Provinciel devoit acquerir de l'honneur par son espée , & sortit de la France avec eux , pour chercher les occasions de se signaler dans la guerre de Hongrie. Chose merveilleuse ! ce grand Homme fut épris de l'amour de la Sageffe parmy le tumulte , & l'ali-

Molière (1622-1673)

Le véritable costume du médecin, au temps de MOLIERE.

près une édition du *Malade imaginaire*, de 1697, Bibliothèque de la Sorbonne

Jean de La Fontaine (1621-1695)

Giovanni Battista Morgagni (1682-1771)

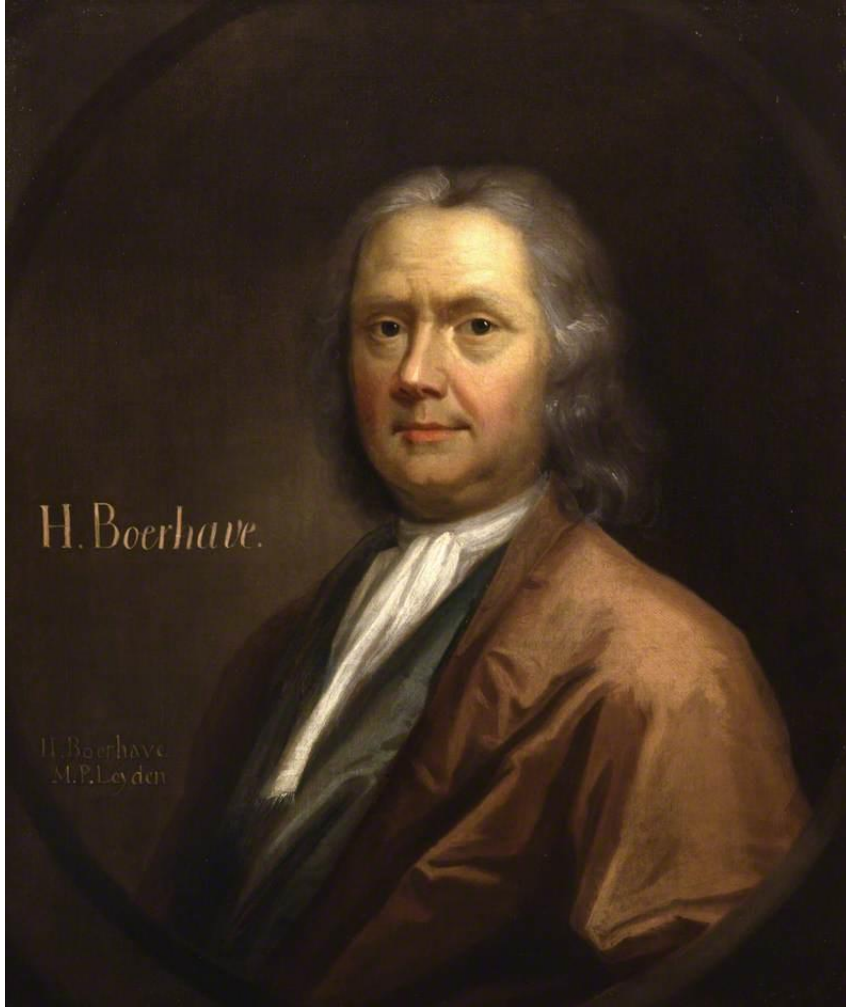
Ο Θεμελιωτής της Παθολογικής Ανατομίας

Οι σπουδαιότερες παθολογο-
ανατομικές περιγραφές του:

- Το συφιλιδικό ανεύρυσμα του νεφρού
- Η φυματίωση του νεφρού
- Η αρτηριοσκλήρωση

Herman Boerhaave (1668-1738)

→ νέο-ιπποκρατιστής

Pierre Georges Cabanis (1757-1808)

Philippe Pinel (1745-1826)

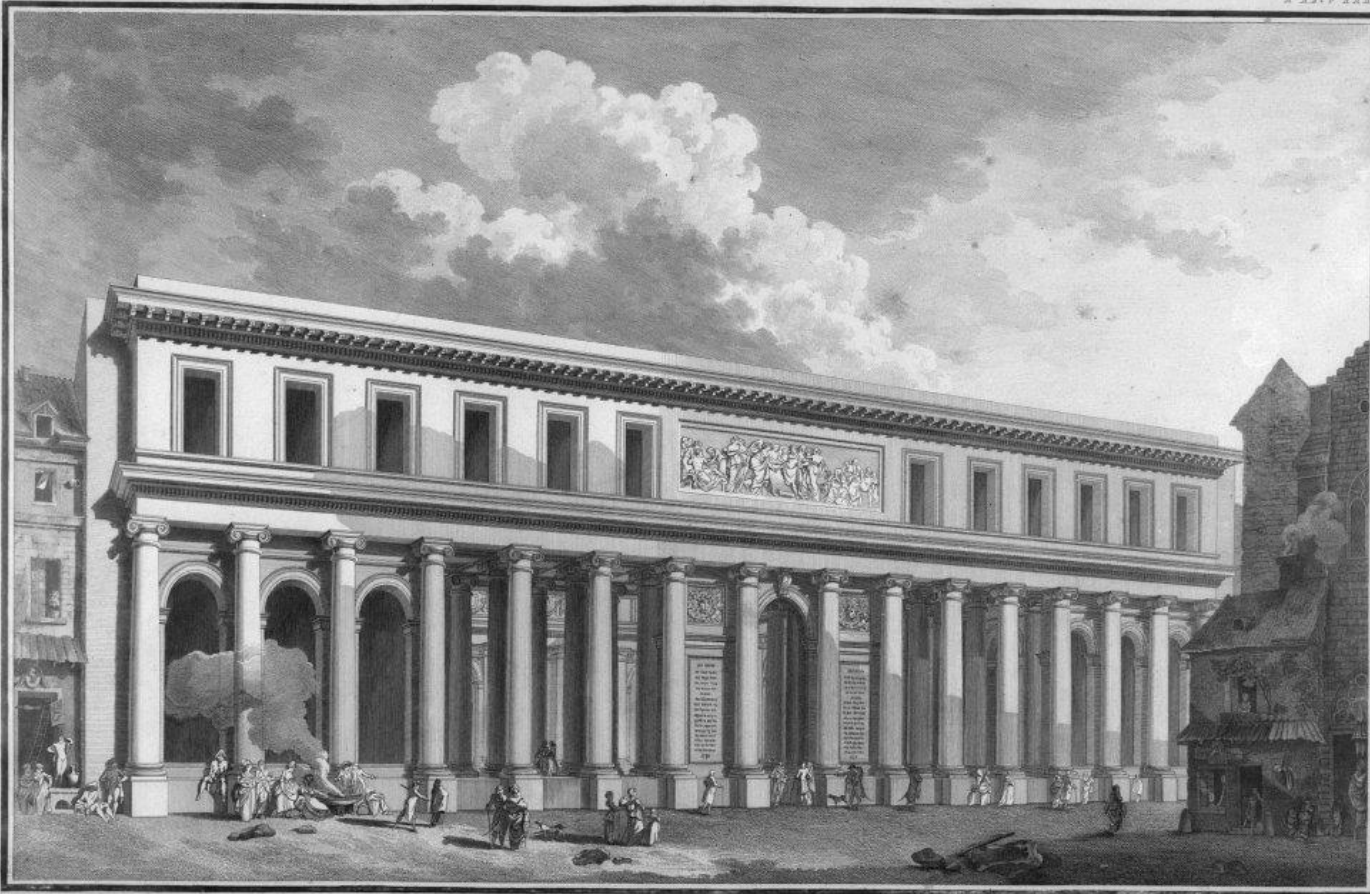

Joseph-Ignace Guillotin (1738-1814)

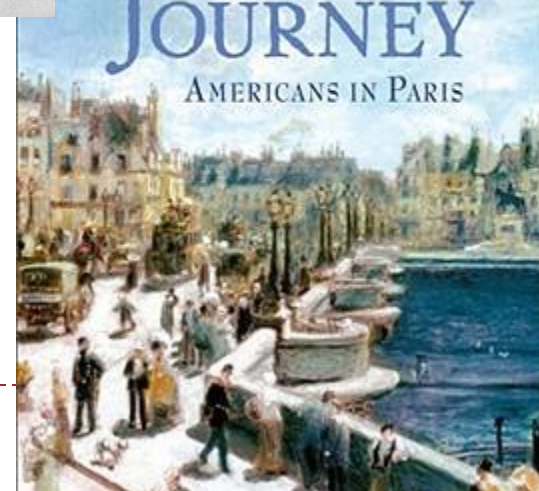
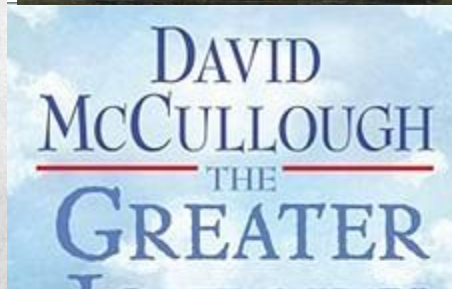
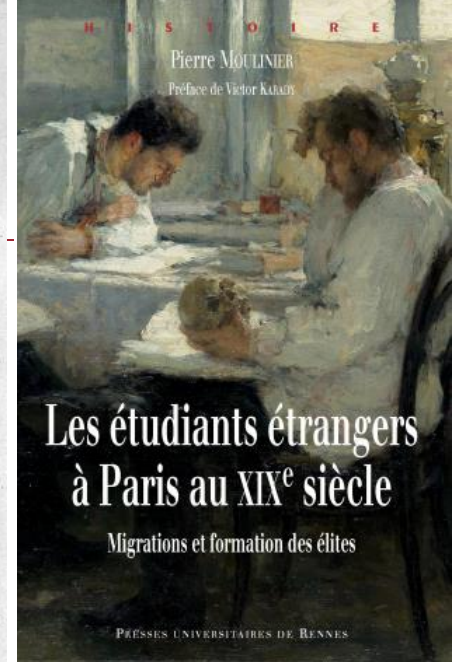

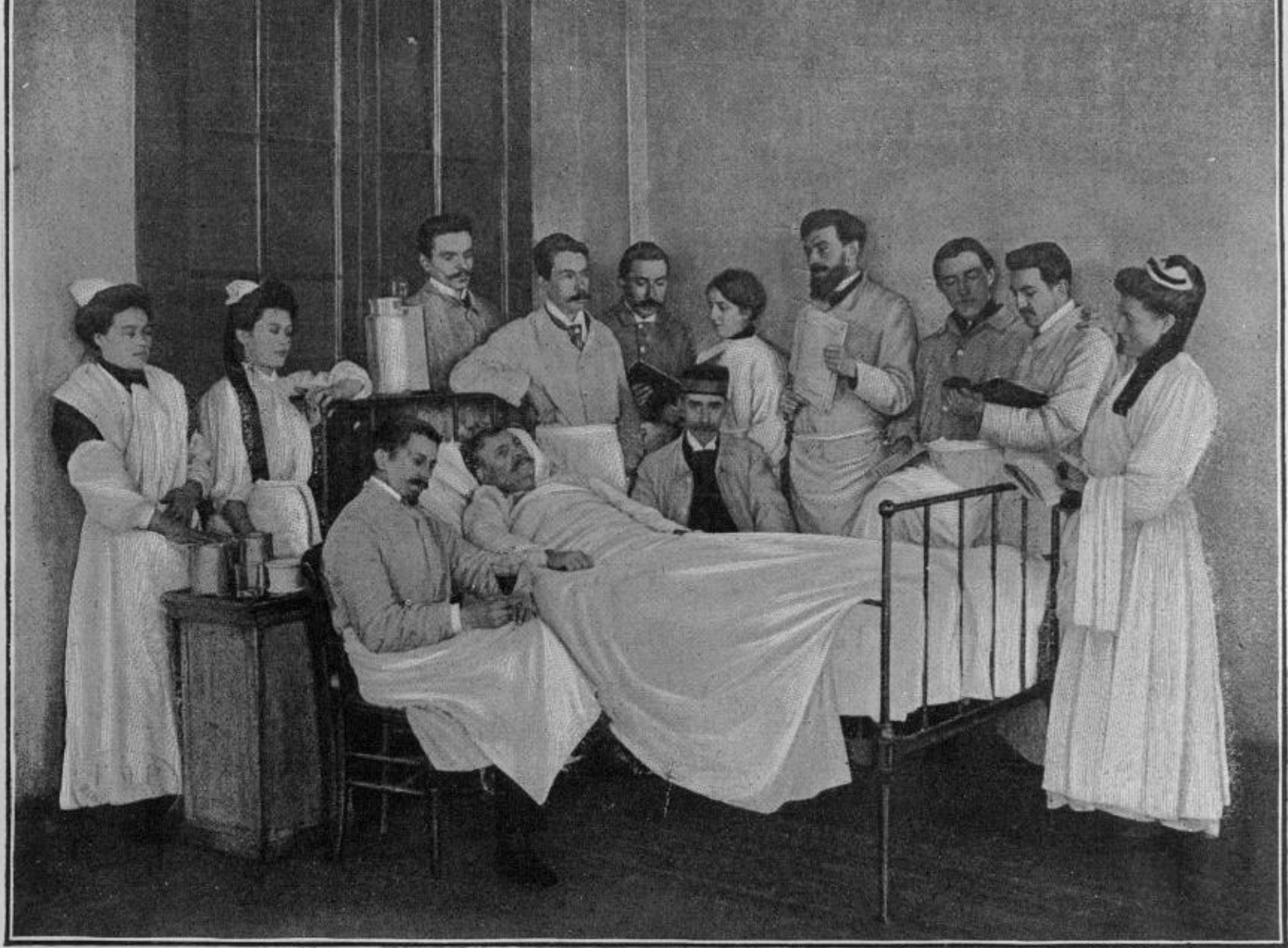
Antoine Fourcroy (1755-1809)

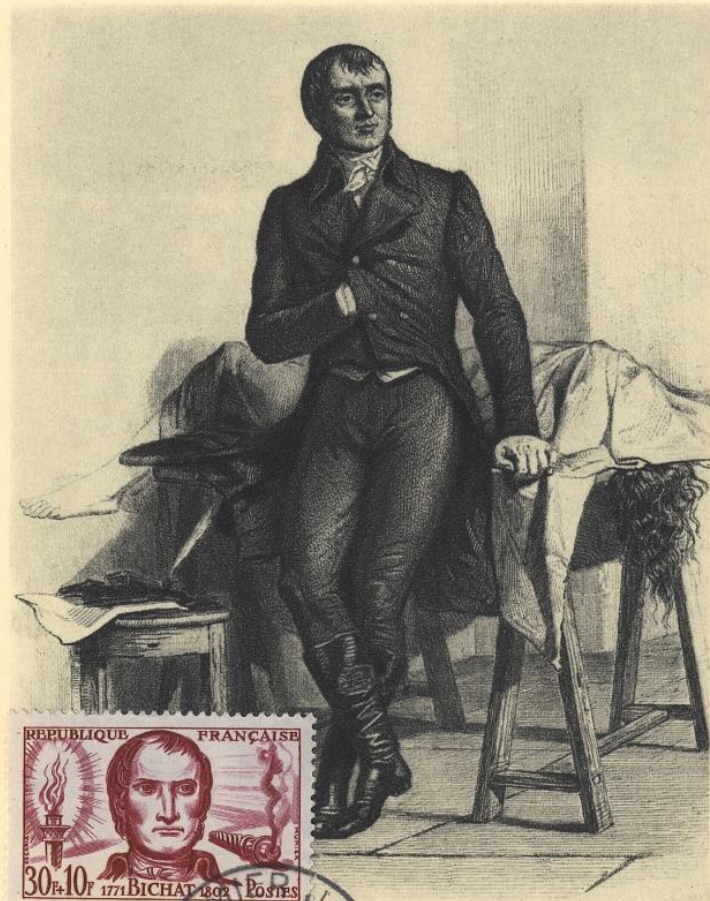
C. R. G. Poullet del.

COMMENT ON SE PRÉPARE À DEVENIR DOCTEUR EN MÉDECINE. — UN EXAMEN CLINIQUE AU CHEVET D'UN MALADE.
Tout étudiant en médecine doit, avant de présenter sa thèse, faire dans un hôpital un stage de deux ans, au bout duquel il subit un examen clinique. Assis près du lit d'un malade, au milieu des internes et infirmières de service, le futur docteur est interrogé par le professeur sur le « cas » auquel il a affaire et sur le traitement à prescrire. (Communiqué par le docteur P. Izard.)

Xavier Bichat (1771 –1802)

DOCTEUR BICHAT
(1771-1802)

- ▶ εισήγαγε την έννοια των ιστών (μεμβρανών), των οποίων διακρίνει 21 είδη, θεμελίωσε την ειδικότητα της ιστολογίας
- ▶ έδωσε ως εξής τον επιστημονικό ορισμό της ζωής: «Ζωή είναι το σύνολο των λειτουργιών που αντιστέκονται στο θάνατο».

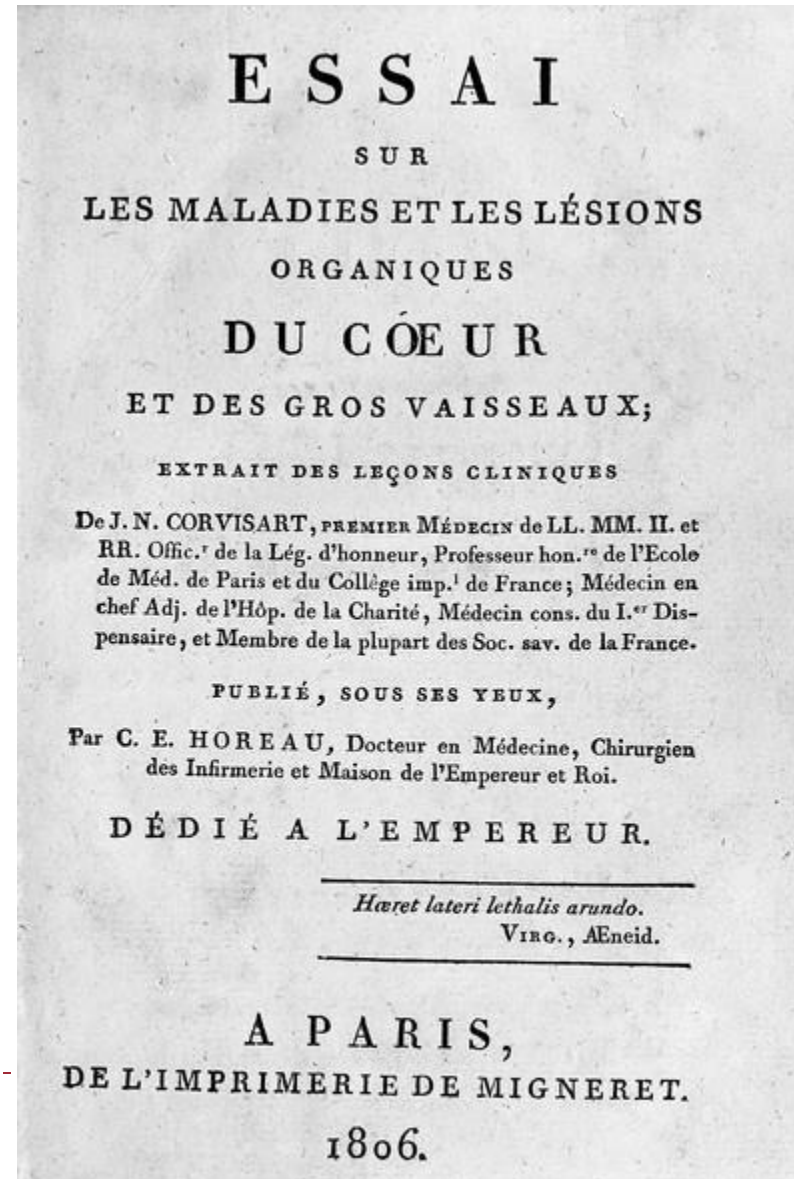
. Jean-Nicolas Corvisart (1755 –1821)

- ▶ Περιέγραψε πρώτος τον καρδιακό «ροίζο», που ανευρίσκεται στις βαλβιδοπάθειες.
- ▶ Ταξινόμησε τα ανευρύσματα σε παθητικά και ενεργητικά και ξεχώρισε τις κοιλιακές υπερτροφίες («νόσος του Κορβιζάρ»).

« Essai sur les maladies et les lésions organiques du cœur et des gros vaisseaux » (1806)

- Το πρώτο σύγχρονο σύγγραμμα καρδιολογίας
- Η έκδοση του 1811 αφιερώθηκε στον Μ. Ναπολέοντα

Leopold von Auenbrugger (1722-1809)
Inventum novum (1761)

NOUVELLE MÉTHODE

POUR RECONNAITRE

LES MALADIES INTERNES

DE LA POITRINE

PAR LA PERCUSSION DE CETTE CAVITÉ,

PAR AVENBRÜGGER

Médecin ordinaire de la Nation Espagnole dans l'Hôpital
impérial, à Vienne en Autriche.

OUVRAGE TRADUIT DU LATIN ET CORRIGÉ

PAR J. N. CORVISART,

Premier Médecin de S. M. l'Empereur et Roi, Offic.^r de la Lég.
d'honneur, Commandeur de l'Ordre Royal de Hollande;
Professeur hon.^{re} de médecine clinique à l'École de Paris,
Professeur hon.^{re} de médecine au Collège de France; Méde-
cin de l'Hôp. de la Charité; Associé hon.^{re} de l'Académie
Imp.^{le} Joséphine de Vienne, de la Soc. Roy.^{le} de Naples,
de la Société Méd.^{le} d'Emulation de Paris; et Membre de
la plupart des Sociétés savantes de l'Empire.

32,541

Insonuère cavæ....

VIRG., AENEID.

A PARIS,

DE L'IMPRIMERIE DE MIGNERET.

1808.

«Μπορεί να μην εμπιστεύομαι την ιατρική, αλλά εμπιστεύομαι τον Κορβιζάρ»

LAENNEC (RENÉ-THÉOPHILE-HYACINTHE)

Né en 1781

DE
L'AUSCULTATION
MÉDIATE

OU

TRAITÉ DU DIAGNOSTIC DES MALADIES

DES POUMONS ET DU COEUR,

FONDÉ PRINCIPALEMENT SUR CE NOUVEAU
MOYEN D'EXPLORATION.

PAR R. T. H. LAENNEC,

D. M. P., Médecin de l'Hôpital Necker, Médecin honoraire
des Dispensaires, Membre de la Société de la Faculté de
Médecine de Paris et de plusieurs autres sociétés nationales
et étrangères.

*Μέγα δὲ μέρος ἀγεῖναι τῆς τέχνης εἶναι
τὸ δύνασθαι σκοπεῖν.*

Pouvoir explorer est, à mon avis, une
grande partie de l'art. Hipp., Epid. III.

TOME PREMIER.

A PARIS,

31750

CHEZ J.-A. BROSSON et J.-S. CHAUDÉ, Libraires,
rue Pierre-Sarrazin, n° 9.

1819.

T. Charton, peintre.

LAËNNEC, A L'HOPITAL NECKER, AUSCULTE UN
DEVANT SES ÉLÈVES (1816)

Imprimé en France.

PARIS-SORBONNE

Offert par Mr. Deschiers.

PHTISIQUE
DON CHEVASSU

LAENNEC René Théophile Hyacinthe 1781-1826

Fig. 1.

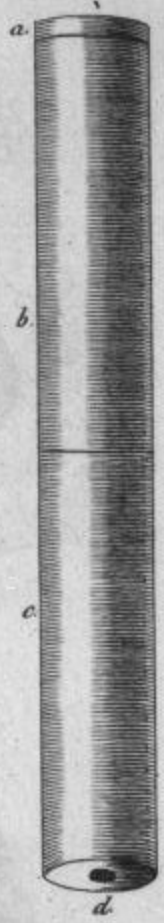

Fig. 2.

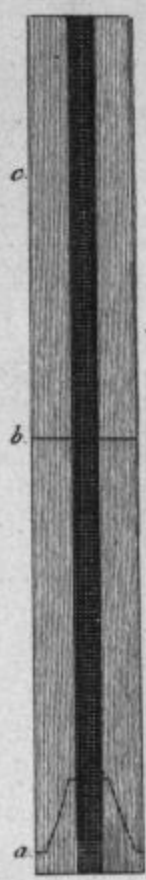

Fig. 3.

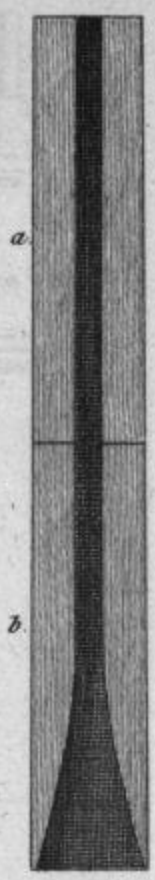

Fig. 4.

Fig. 5.

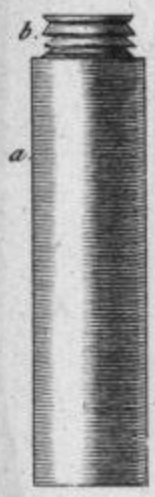

Fig. 6.

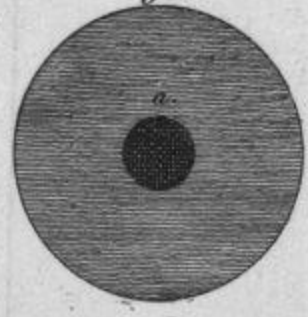

Fig. 7.

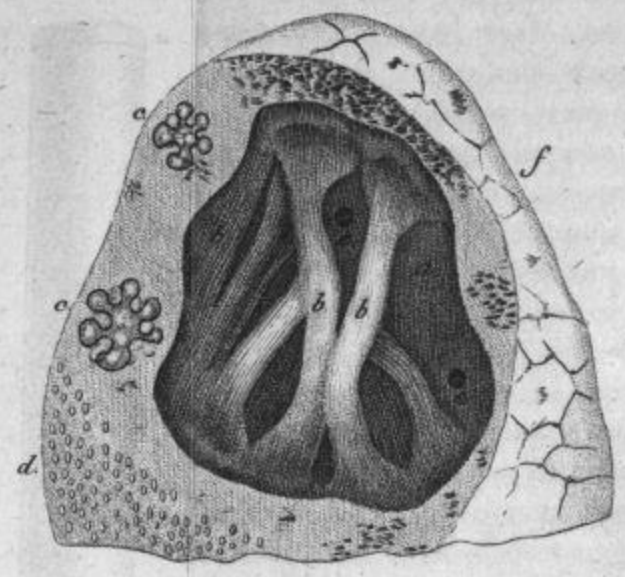
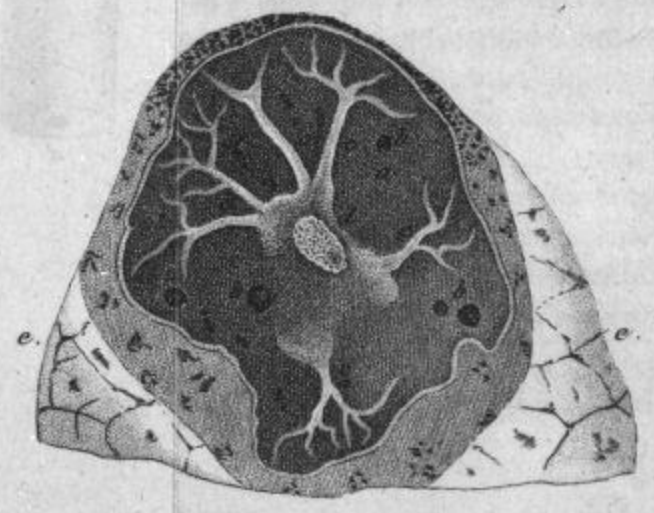

Fig. 8.

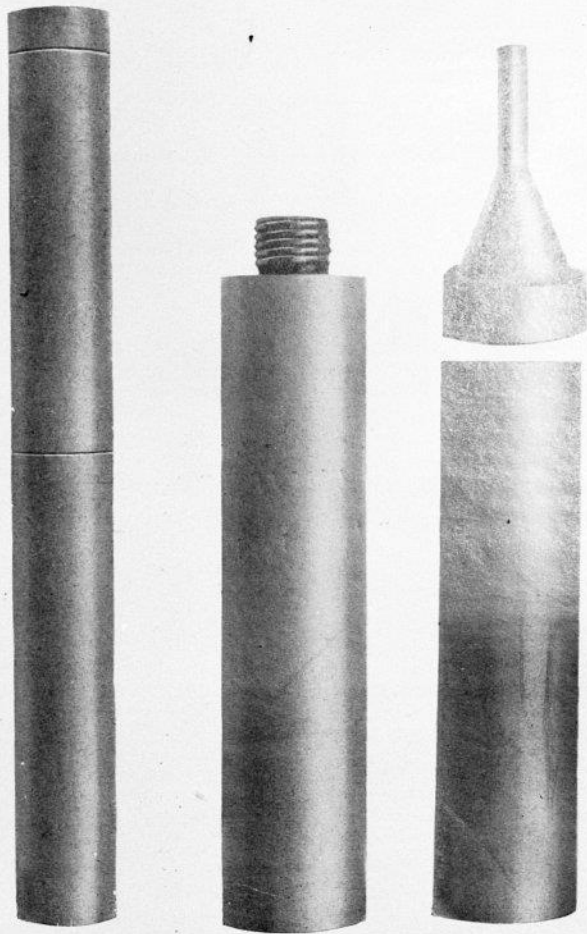

Fig. 23. - Premier stéthoscope de Laennec

(Appartient à l'Académie de Médecine Don de M. René Laennec)

HEAR IT...

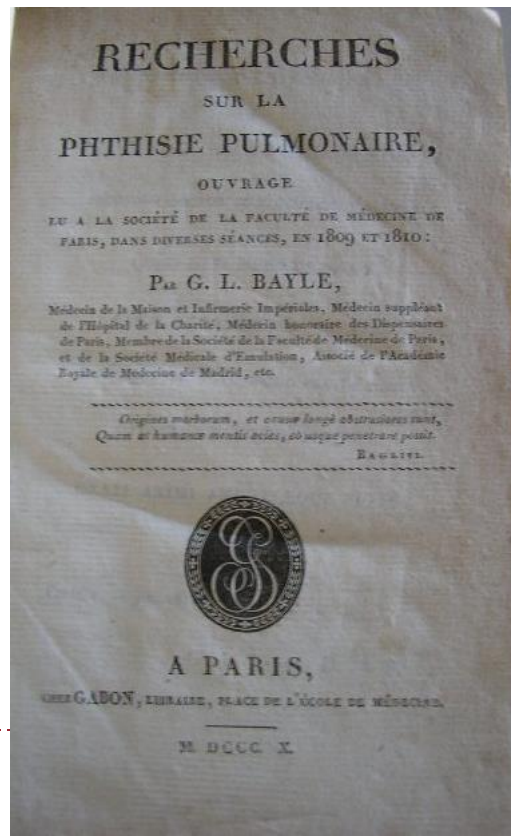
RECORD IT...

SEND IT...

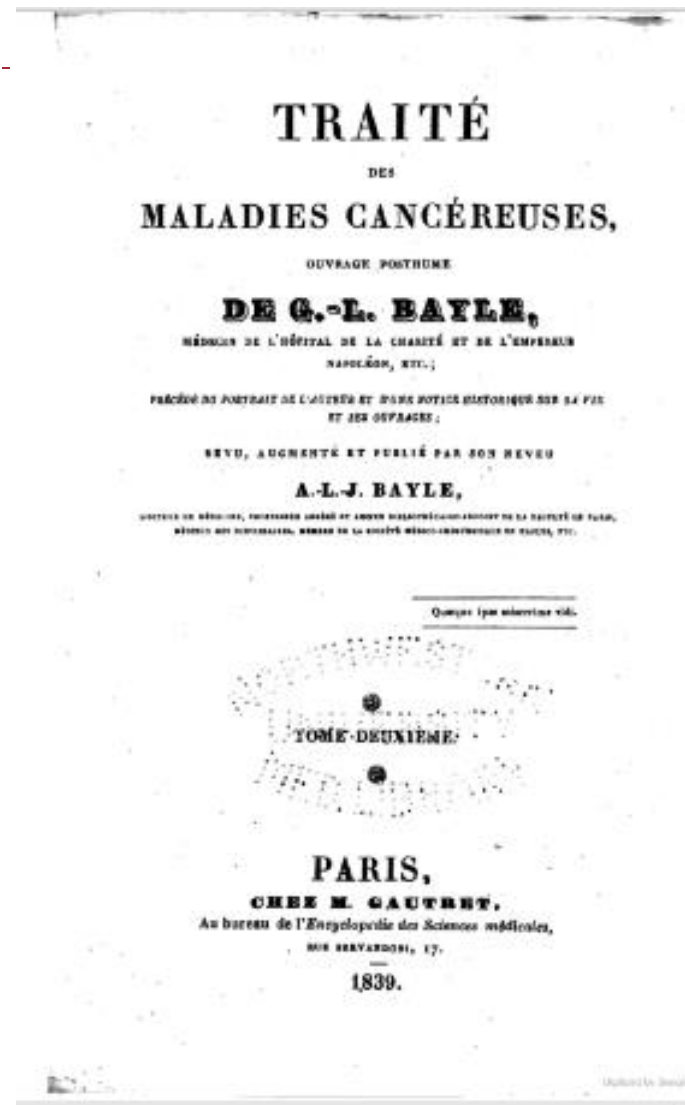

Gaspard-Laurent Bayle (1774 - 1816)

- ▶ θεμελίωσε τη νοσογραφία των βλαβών , π. χ., στήριζε τη φθίση στις βλάβες και όχι στα συμπτώματα. Το γεγονός ότι είχε την ικανότητα να ξεχωρίζει 6 είδη και 40 ποικιλίες φθίσεως, αποδεικνύει το πάθος που είχε για τη νοσογραφία.

- ▶ 1802, περιέγραψε τη νεφρική φυματίωση.
- ▶ 1808, περιέγραψε το οίδημα της επιγλωττίδας και απέδειξε την ομοιότητα ανάμεσα στους πολύποδες των ρινικών βόθρων και εκείνους του πεπτικού σωλήνα και του βλεννογόνου της μήτρας.
- ▶ Υποστήριξε τη θεωρία της «καρκινικής προδιαθέσεως» και το 1812 περιέγραψε τον καρκίνο του παγκρέατος.

François Broussais (1772 – 1838)

- ▶ **υπαγωγή του συνόλου των νοσημάτων σε ένα φαινόμενο ερεθισμού με αφετηρία το γαστρεντερικό, το οποίο συνοδευόταν από μια φλεγμονώδη εξέλιξη στα όργανα. Το φαινόμενο αυτό το αποκάλεσε «phlegmasie» (φλεγμασία).**
- ▶ Αν και του ανήκει η τιμή ότι αυτός πρώτος διέβλεψε την έννοια του stress και το σύνδρομο προσαρμογής, διερωτάται κανείς πως ένας τόσο εξέχων κλινικός μπόρεσε να οικοδομήσει μια τόσο απλουστευτική θεωρία.

HISTOIRE DES PHLEGMASIES

OU
INFLAMMATIONS CHRONIQUES,

FONDÉE

SUR DE NOUVELLES OBSERVATIONS
DE CLINIQUE ET D'ANATOMIE PATHOLOGIQUE:

OUVRAGE PRÉSENTANT UN TABLEAU RAISONNÉ DES VARIÉTÉS
ET DES COMBINAISONS DIVERSES DE CES MALADIES,

AVEC LEURS DIFFÉRENTES MÉTHODES DE TRAITEMENT.

PAR F.-J.-V. BROUSSAIS,

Docteur en Médecine de l'École de Paris, Médecin des Armées,
Membre Correspondant de la Société Médicale d'Emulation
de Paris.

32131

A PARIS,

CHEZ GABON, LIBRAIRE, PLACE DE L'ÉCOLE DE MÉDECINE,
N°. 2.

M. DCCC. VIII.

- ▶ Προοδευτικά, συγκρούστηκε με τους παλιούς του δασκάλους Pinel και Bichat. Κυρίως όμως συγκρούστηκε με τον René Laennec του οποίου την ανακάλυψη (έμμεση ακρόαση, στηθοσκοπία) χαρακτήριζε ως «απλή περιέργεια».
- ▶ Το 1824, δημοσίευσε το *Catéchisme de la médecine physiologique* (Κατήχηση στη φυσιολογική ιατρική), που αποτελεί μια τεράστια υπεράσπιση της αφαίμαξης, την οποία εξυμνούσε και την οποία χρησιμοποιούσε υπερβολικά (εισήγαγε στη Γαλλία περισσότερα από 4 εκατομμύρια βδέλλες ετησίως).

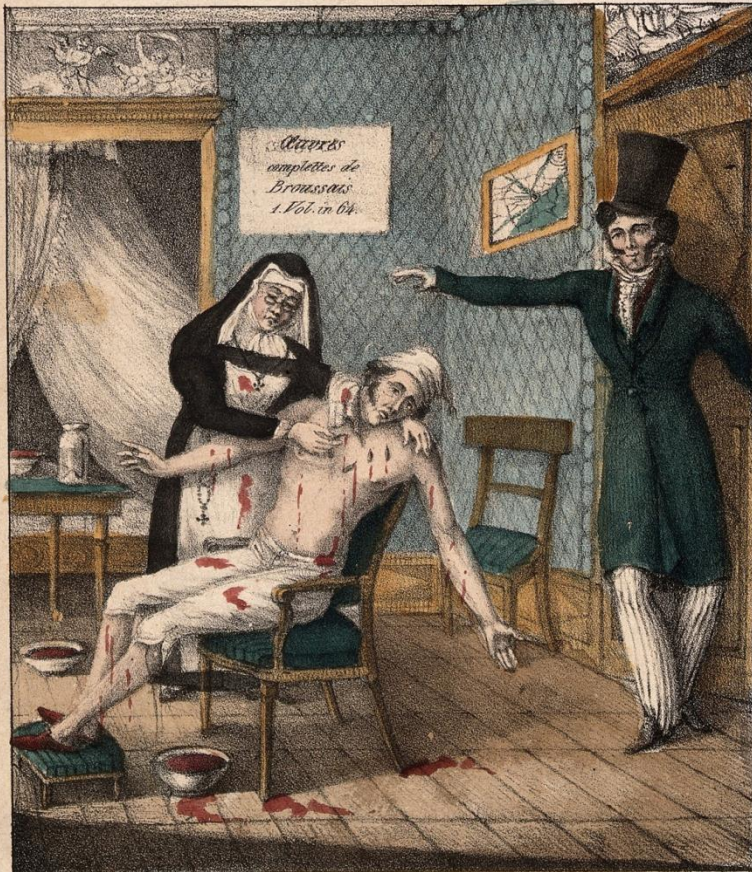

Hirudo medicinalis

Il y a plénitude nous vous saignerons demain, en attendant continuez la diète. | *There's redundancy of blood and humours, we'll bleed you to-morrow, till then, very little food*

Système de Broussais.

17.

*Mais je n'ai plus une goutte de sang dans les veines!!
C'est égal, encore 50 sang-sues.*

TABLEAU DE PARIS
(La Médecine dans les Hôpitaux)

N. 16.

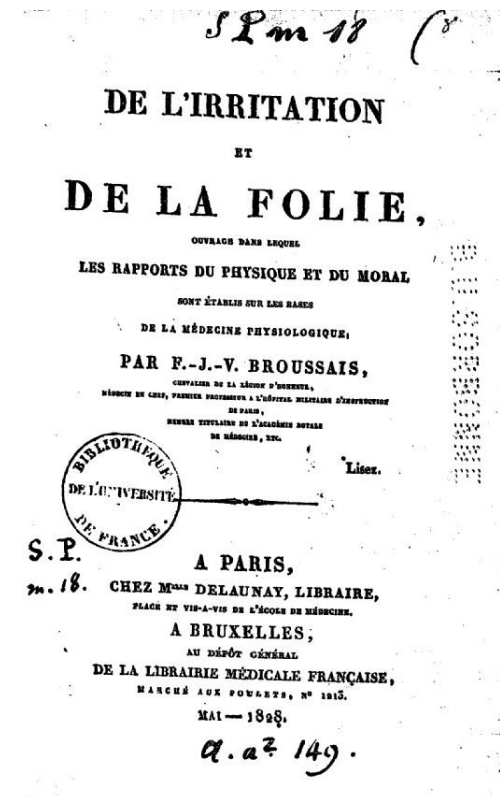

Encore quatre-vingt-dix sangsues!... il contient la suite

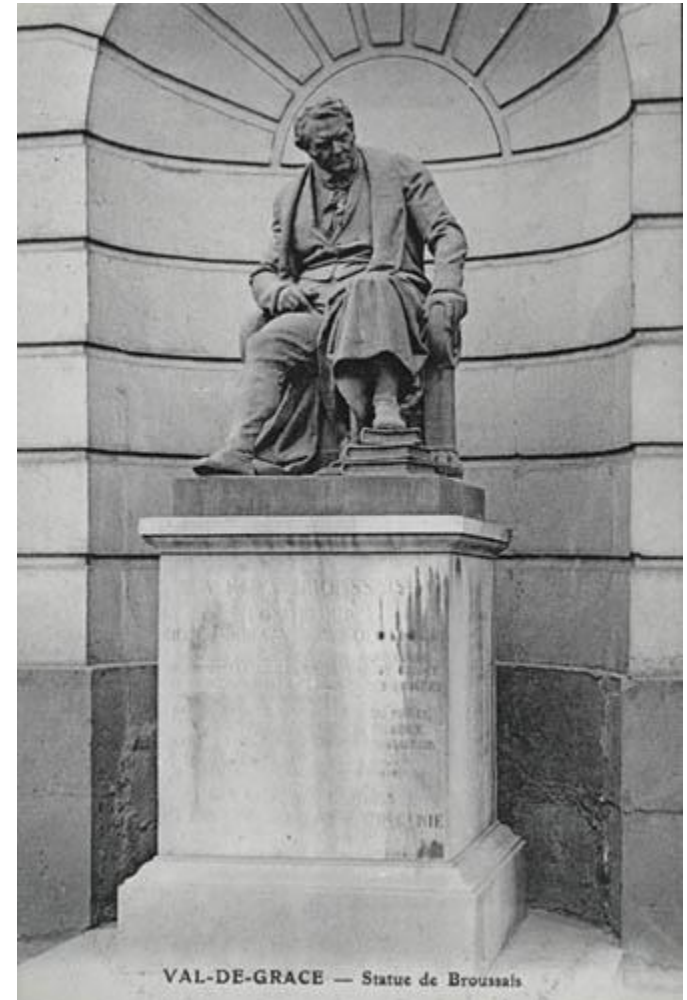
Paris chez Haubert-Mathias, rue du coug

M. de Jougis - Paris, Perru, n. 2

- ▶ Ο Broussais συνέγραψε επίσης το *Traité de l'irritation et de la folie* (Εγχειρίδιο περί του ερεθισμού και της φρενοβλάβειας), όπου εμφανίζεται πάντα καταταρχόμενος από την έμμονη ιδέα του.
- ▶ Ο Broussais είναι, χωρίς καμιά αμφιβολία, ο πιο αμφιλεγόμενος ιατρός ανάμεσα στα μεγάλα ονόματα της γαλλικής ιατρικής. Αυτό δεν μειώνει όμως καθόλου την αξία του ως εξαιρετικού κλινικού ιατρού.

«ο μεν Ναπολέων αποδεκάτισε τον πληθυσμό της Γαλλίας ο δε Broussais την αφάιμαξε».

Pierre-Charles-Alexandre Louis (1787 – 1872)

Recherches anatomo-pathologiques et thérapeutiques sur la phtisie, 1825

Jean-Louis Alibert (1768-1837)

- ▶ Περιγράφει την σπογγοειδή μυκητίαση, την δερματική λειψμανίαση, τα χηλοειδή.
- ▶ Αναδεικνύει την αιτιολογία της ψώρας, το άκαρι

CONGRES INTERNATIONAL
PARIS-AOÛT-1889

Philippe Pinel (1745- 1826)

Jean Etienne Esquirol (1772-1840)

- Nosographie philosophique, ou la méthode de l'analyse appliquée à la médecine (1789).
- Traité médico-philosophique sur l'aliénation mentale ou La manie (1801).

A scene at Bedlam, William Hogarth (1735)

Salpêtrière

Bicêtre

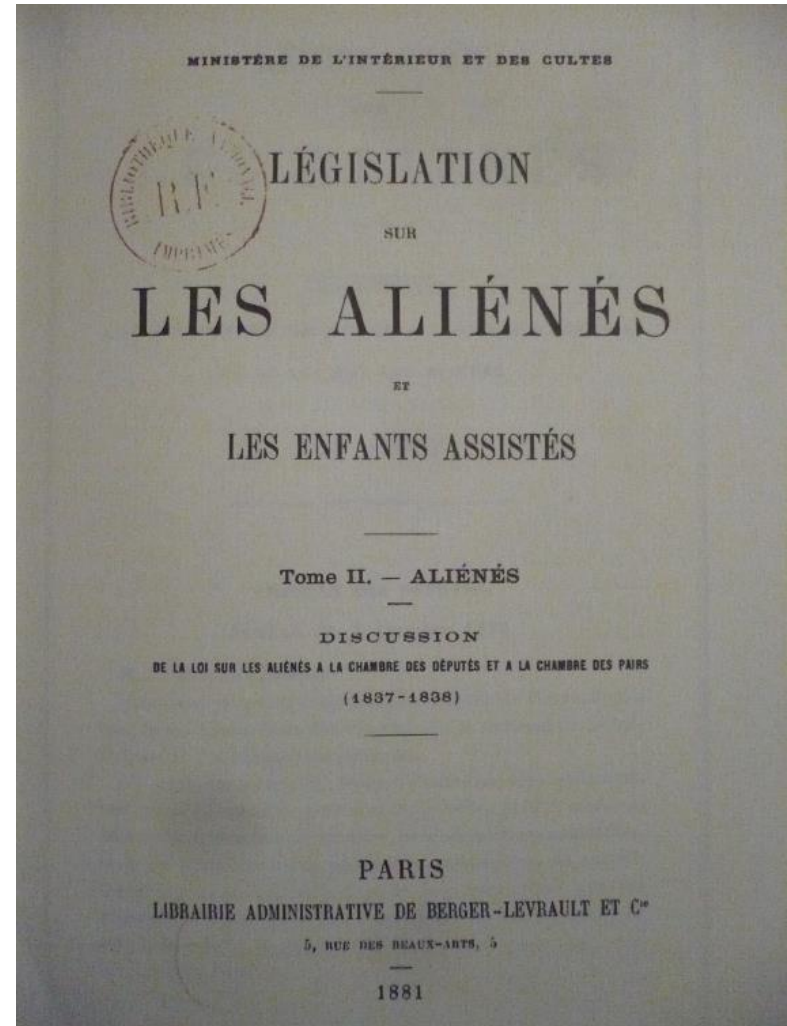

Η υπόθεση Rouy
Hersilie Rouy (1814-1881)

Ο νόμος του 1838

Το 1968, έναν αιώνα μετά το εξιτήριο της Hersilie, ο νόμος του 1838 θα αναθεωρηθεί ενώ θα παραμείνει σε ισχύ στη Γαλλία έως το 1990

YANNICK RIPA

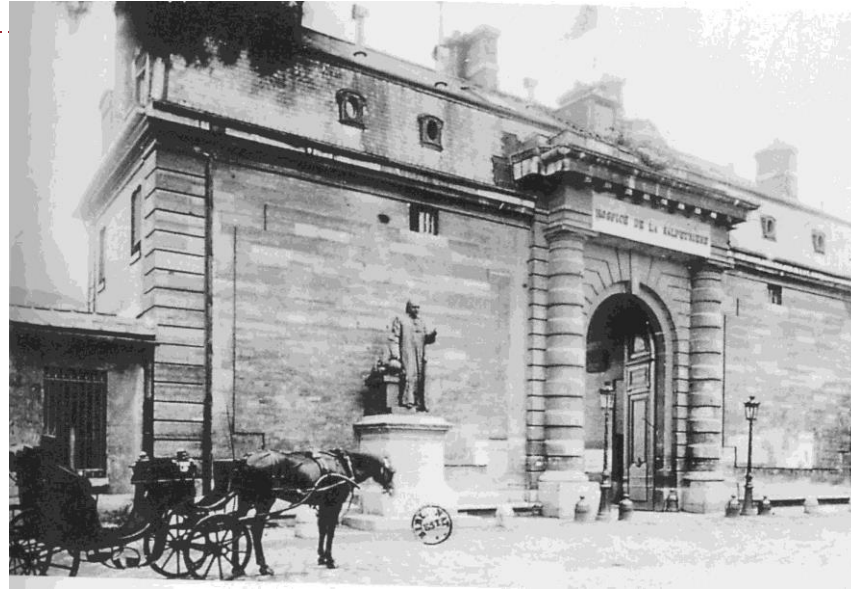
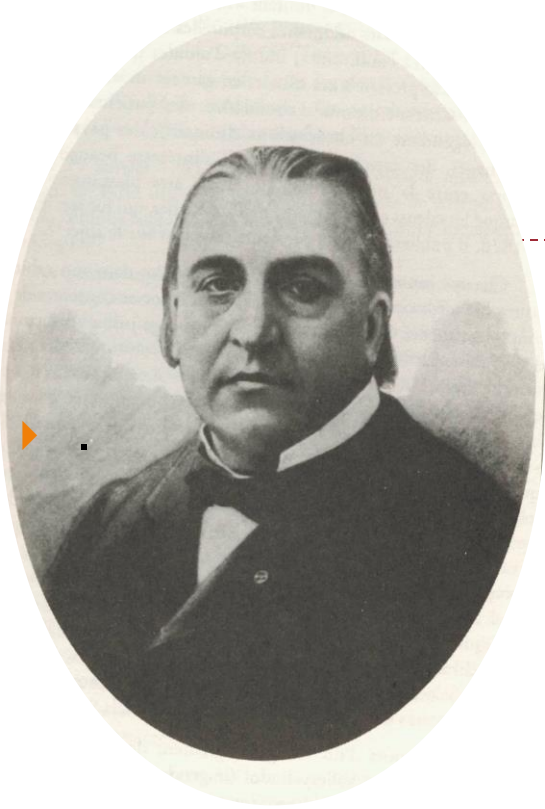
L'AFFAIRE ROUY

UNE FEMME CONTRE L'ASILE
AU XIXe SIÈCLE

 Lallandier

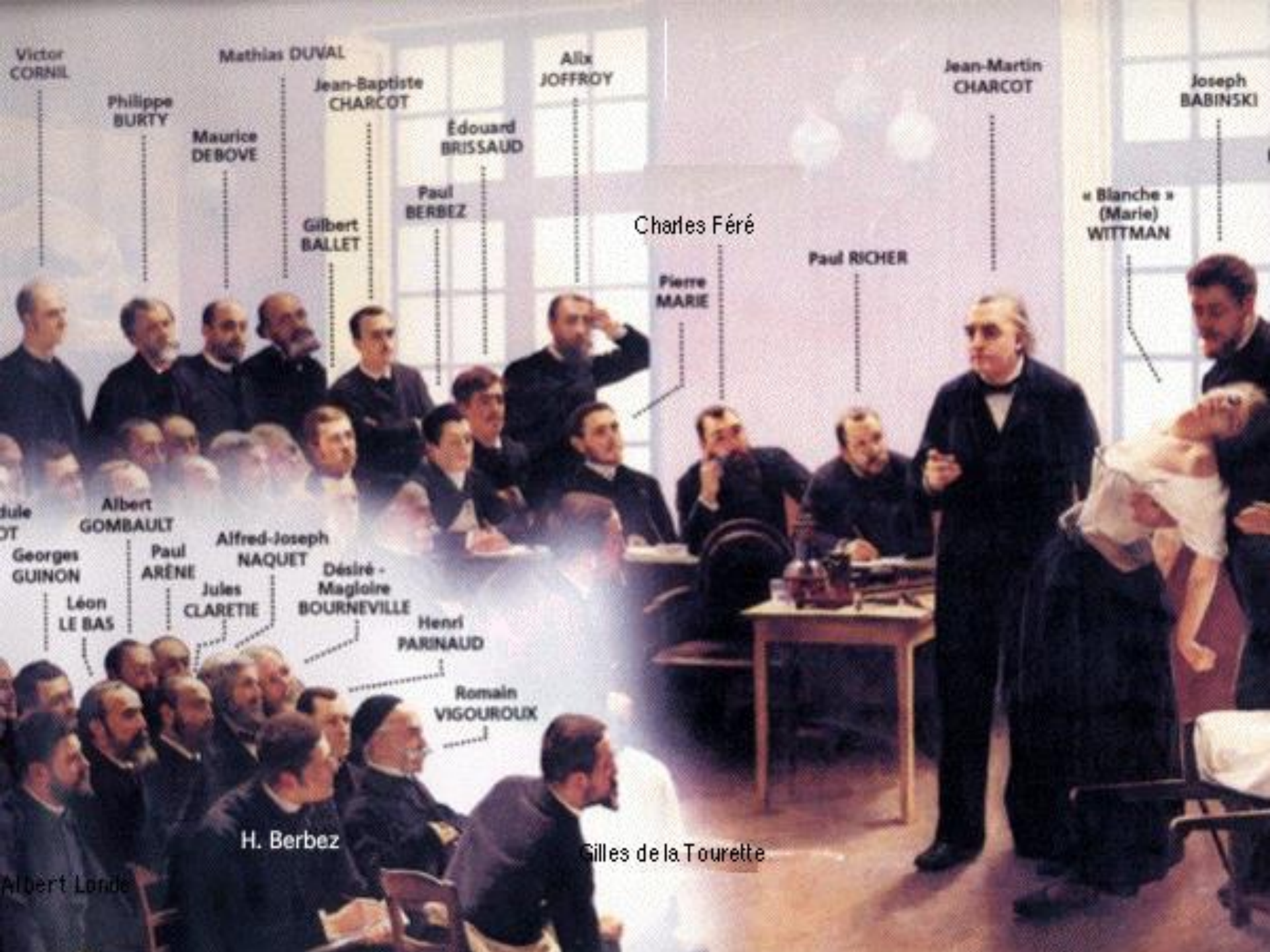
Ouest-France

Jean Martin Charcot (1825-1893)

- Περιγράφει την πλαγία μυατροφική σκλήρυνση
- Το 1866, έκανε μια θαυμάσια περιγραφή της σκλήρυνσης κατά πλάκας.
- Περιέγραψε την «τριάδα του Charcot » (νυσταγμός, εκούσιος τρόμος, και διακεκομμένη ομιλία).
- Το 1876, την πραγματεία *Leçons sur les localisations* (Μαθήματα επί των εντοπίσεων)
Περιέγραψε το «stèppage »
(Χαρακτηριστικό βάδισμα επί παραλύσεως ή παρέσεως του περνιαίου νεύρου) στις πολυνευρίτιδες.

Victor CORNIL

Mathias DUVAL

Alix JOFFROY

Jean-Martin CHARCOT

Joseph BABINSKI

Philippe BURTY

Jean-Baptiste CHARCOT

Édouard BRISSAUD

Maurice DEBOVE

Paul BERBEZ

Charles Féré

«Blanche» (Marie) WITTMAN

Gilbert BALLEZ

Paul RICHER

Pierre MARIE

Julien DOT

Albert GOMBAULT

Georges GUINON

Paul ARÈNE

Alfred-Joseph NAQUET

Désiré-Magloire BOURNEVILLE

Léon LE BAS

Jules CLARETIE

Henri PARINAUD

Romain VIGOUROUX

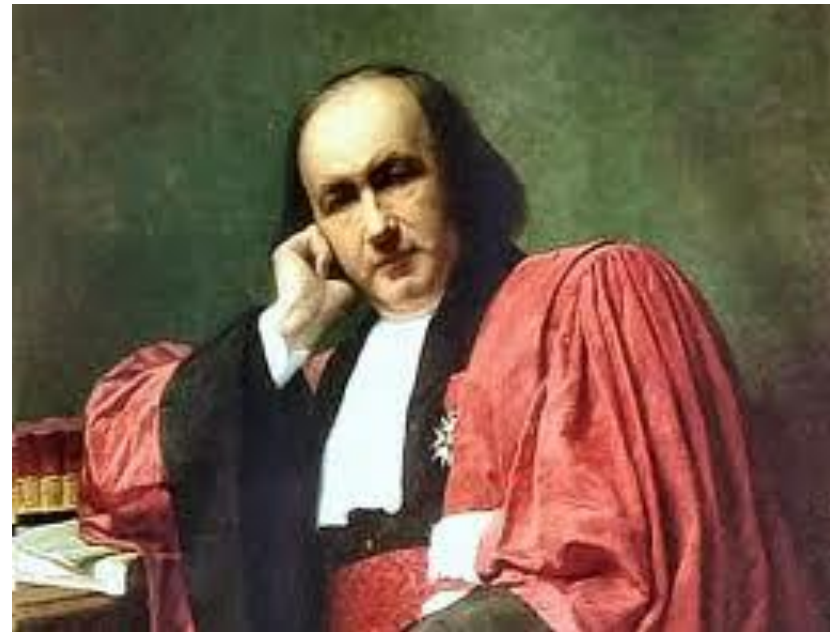
H. Berbez

Gilles de la Tourette

Albert Lorde

Claude Bernard (1813-1878)

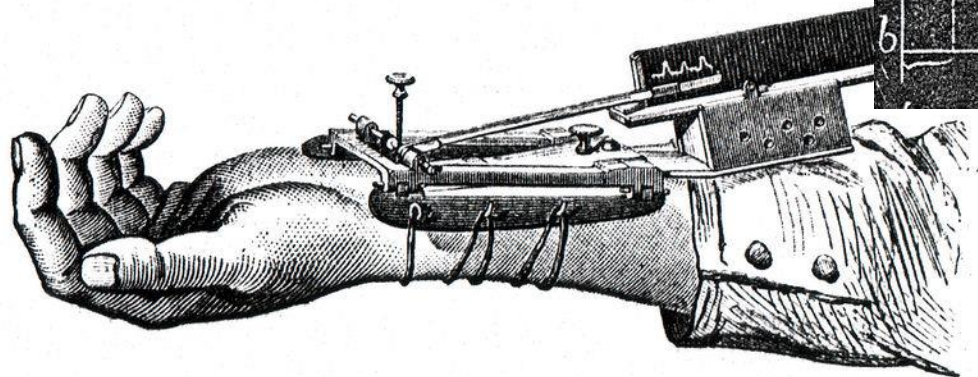
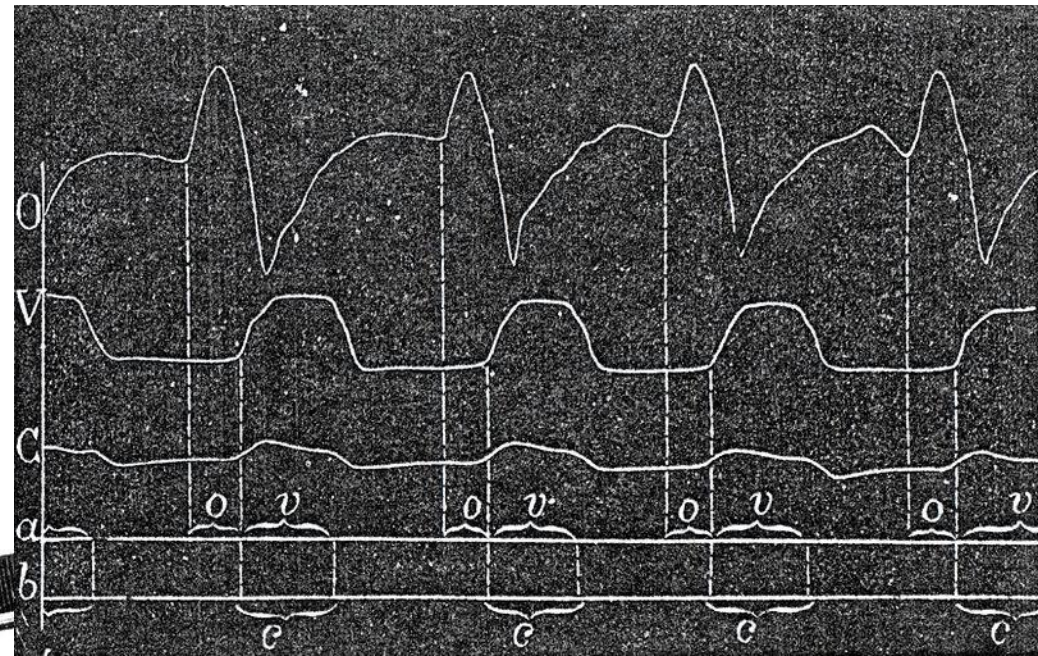
- ▶ **Θεμελιωτής της πειραματικής φυσιολογίας**
- Το σάκχαρο μετατρέπεται σε γλυκαγόνο στο ήπαρ.
- Ο μεταβολισμός του γλυκαγόνου ρυθμίζεται από το νευρικό σύστημα ενώ ο νυγμός της τέταρτης κοιλίας του εγκεφάλου προκαλεί παροδική σακχαουρία.
- Η λιπάση είναι ένα παγκρεατικό ένζυμο απαραίτητο για την πέψη των λιπών
- **Τα εικονικά φάρμακα συμβάλλουν στην καλύτερη αποτίμηση της δραστηρότητας των νέων φαρμάκων**
- Η ζωή και ο θάνατος δεν μπορούν να μελετηθούν από την επιστήμη χωρίς πειραματοζωα.

Etienne-Jules Marey (1830-1904)

Ιατρός, φυσιολόγος, πρωτοπόρος της μέτρησης της αρτηριακής πίεσης.

François Gigot de Lapeyronie (1678-1747)

1722
François Gigot de Lapeyronie (1678 + 1747). Chirurgien de Louis XV.
Fondateur de l'Académie de Chirurgie. (Coll. aut. F. M. S. pl. 41).

Dominique Jean Larrey (1766-1842)

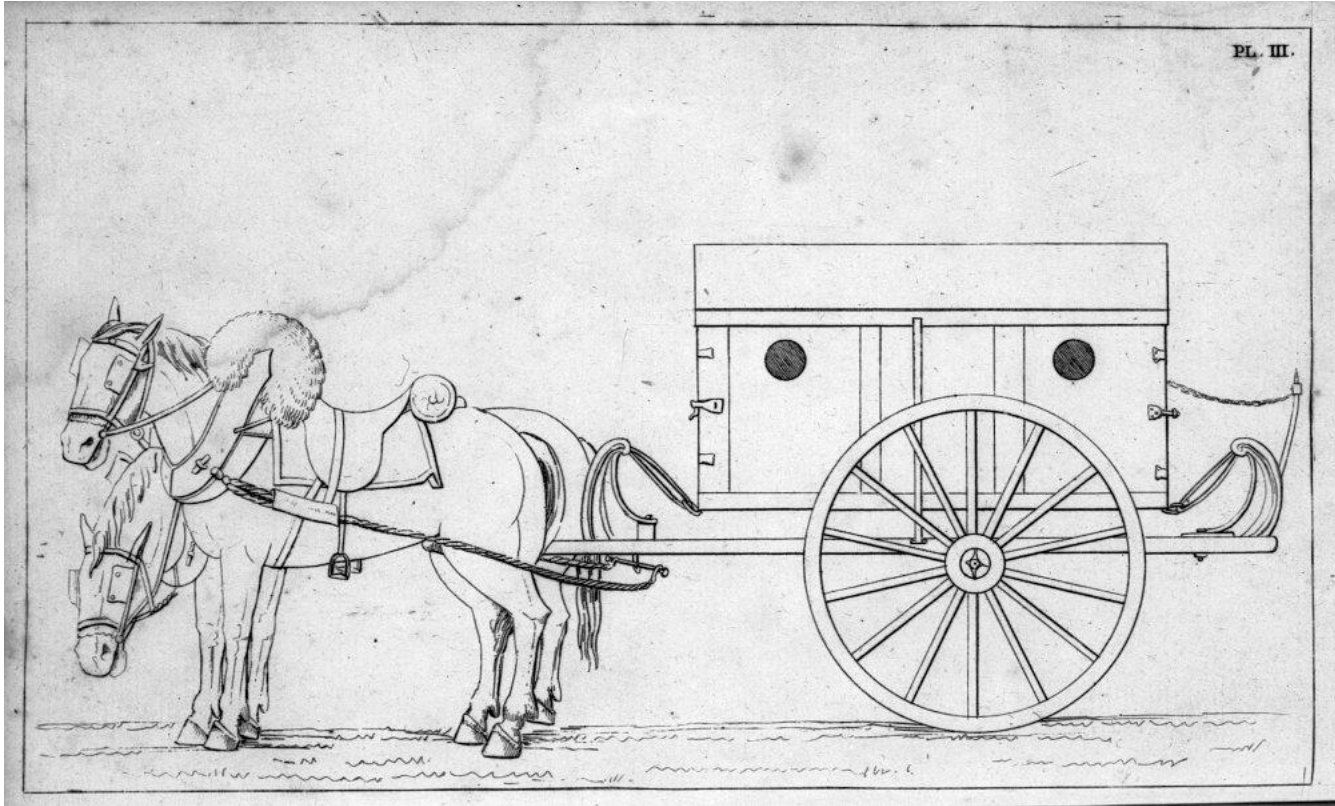
TRIAGE

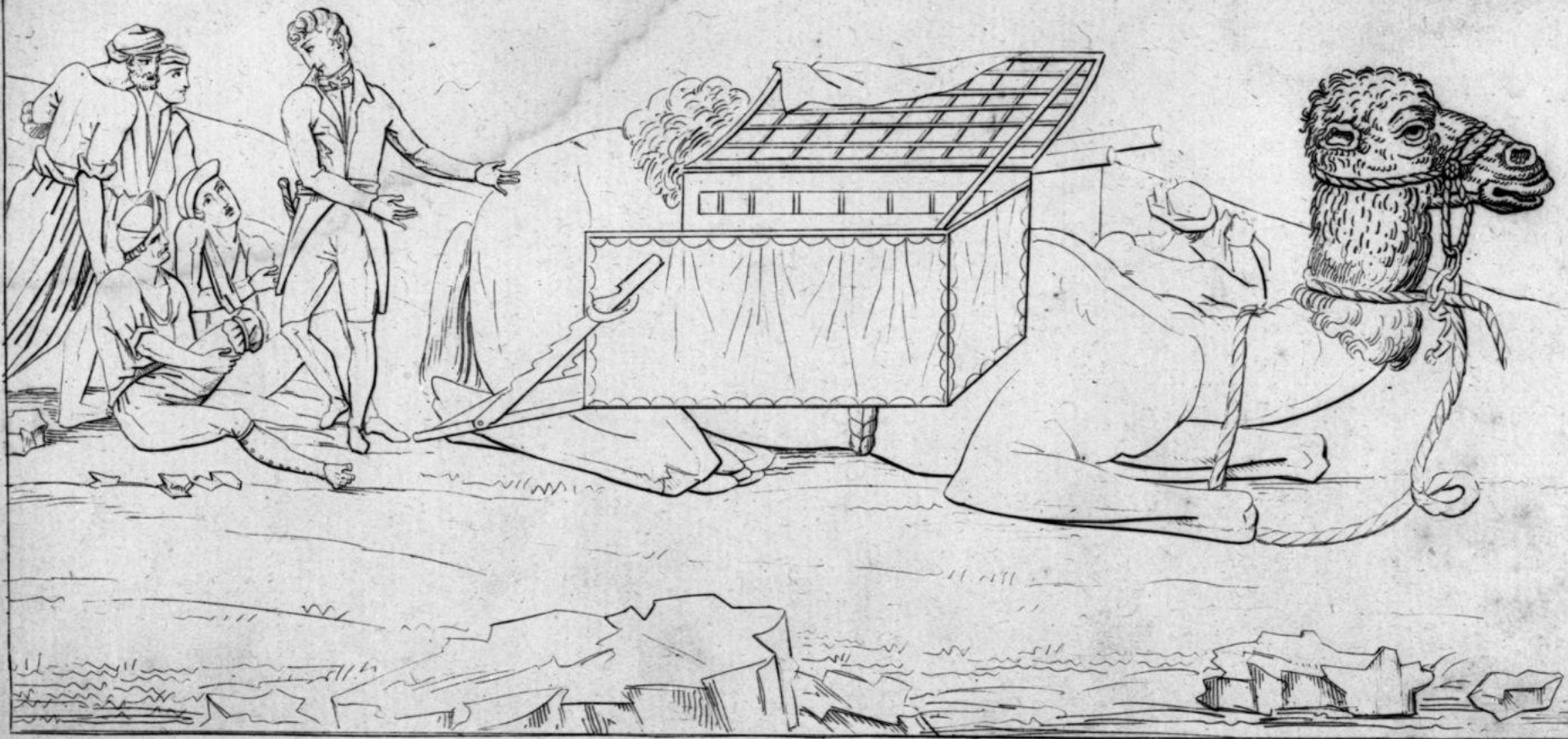
- ▶ Όσοι είναι πιθανό να ζήσουν, ανεξάρτητα από τη φροντίδα που λαμβάνουν.
- ▶ Όσοι είναι απίθανο να ζήσουν, ανεξάρτητα από τη φροντίδα που λαμβάνουν.
- ▶ Εκείνοι για τους οποίους η άμεση φροντίδα μπορεί να έχει θετική έκβαση.

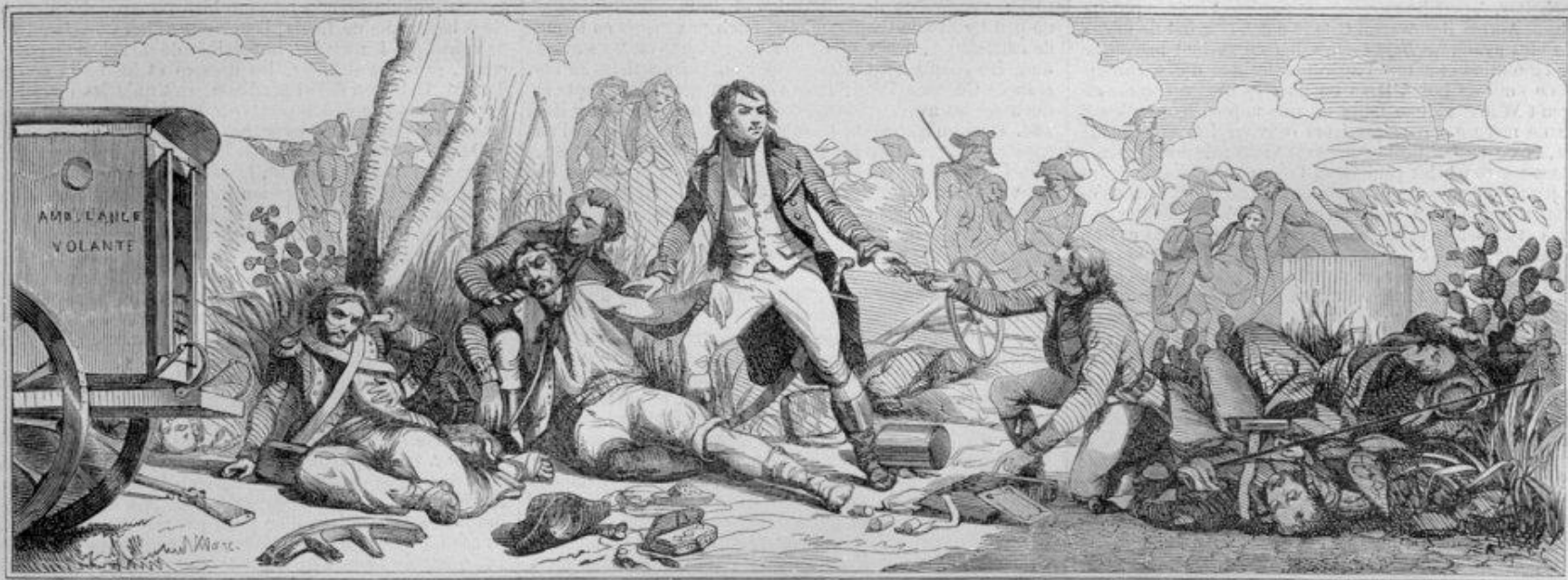
Ασθενοφόρα στα πεδία των μαχών

PL. III.

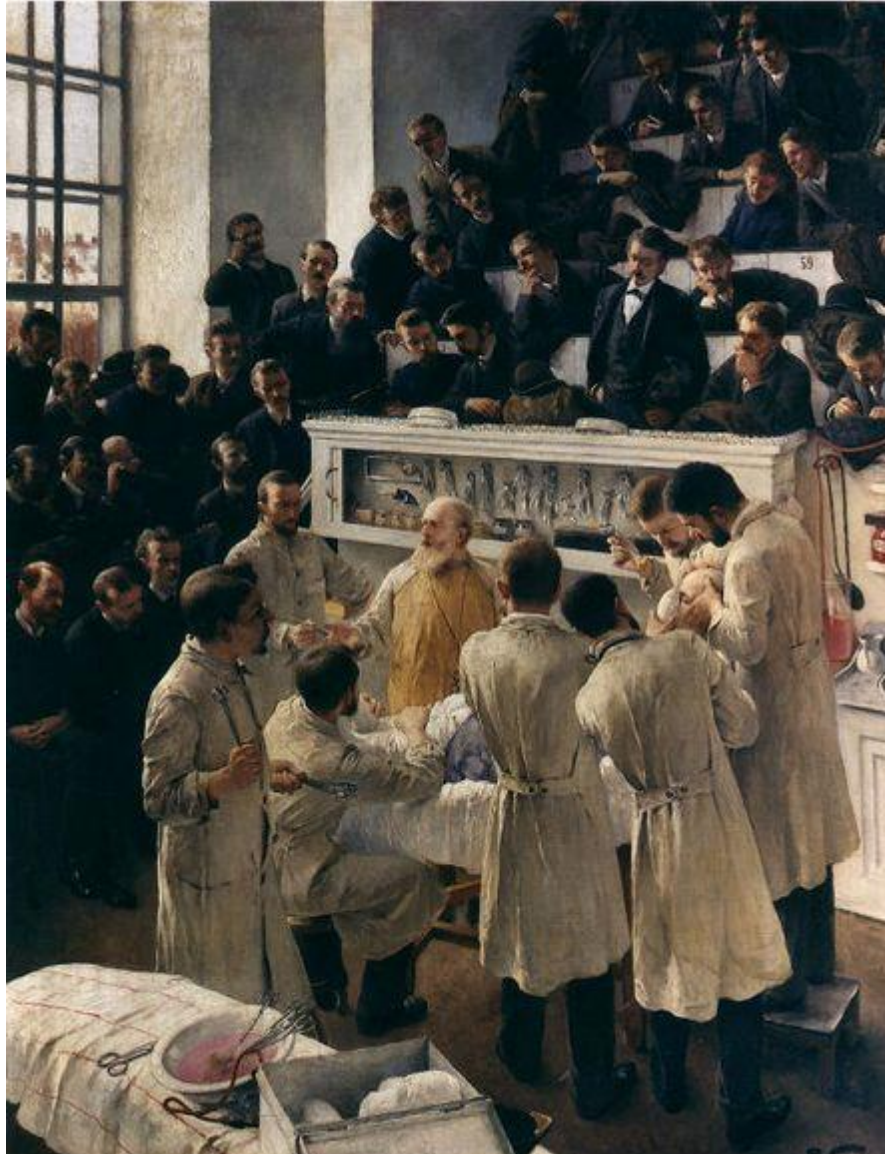

Larrey pansant les blessés sous le feu des ennemis, tableau à la cire, par Muller.

Christian Albert Theodor Billroth (1829-1894)

- ▶ Οισοφαγεκτομή
- ▶ Ολική λαρυγγεκτομή
- ▶ Ολική γαστρεκτομή
- ▶ Πυλωροπλαστική
- ▶ Τμηματική εντερεκτομή

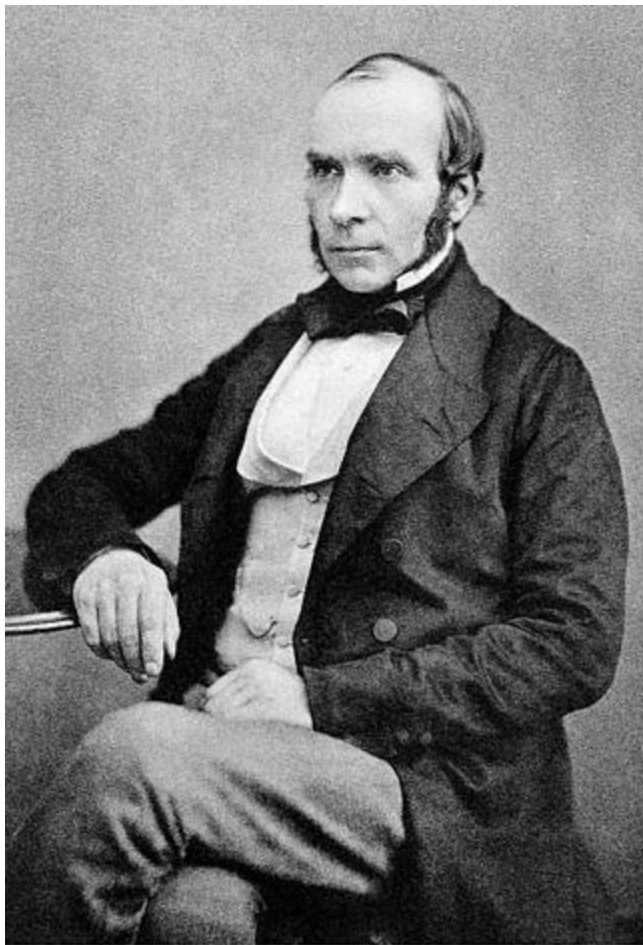

1846, Μασσαχουσέτη, William Morton → αιθέρας

1847, Βρετανία, James Simpson → χλωροφόρμιο

▶ John Snow (1813-1858)

John Snow

- ▶ Το 1879 ο Louis Pasteur (1822-1895) ανακαλύπτει το αίτιο της επιλόχειας λοίμωξης → *Streptococcus pyogenes*

- ▶ απέδειξε ότι η διαδικασία που ονομάζεται ζύμωση προκαλείται από την ανάπτυξη μικροοργανισμών και ότι η ανάπτυξή τους σε διαλύματα θρεπτικών ουσιών δεν οφείλεται σε αυτόματη γένεση.
- ▶ παστερίωση: ήπια θερμική επεξεργασία κατά την οποία γίνεται χρήση σχετικά χαμηλών θερμοκρασιών με σκοπό την καταστροφή ή την ελάττωση των βλαπτικών μορφών των μικροοργανισμών ενός υγρού προϊόντος ώστε να μπορεί να διατηρηθεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

LA RAGE VAINCUE

Inoculation du jeune Meister, par le procédé de M. Pasteur
D'après la gravure du journal l'Illustration.

(Page 369)

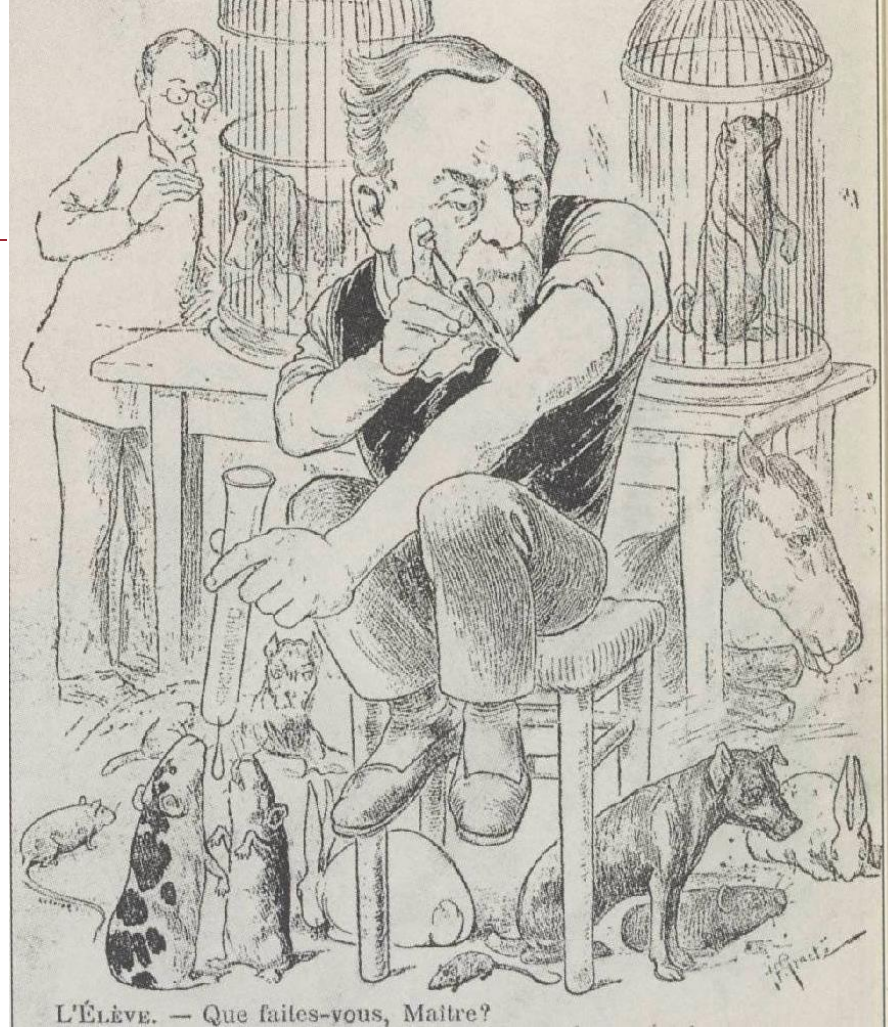
SES EXPÉRIENCES DE LA RAGE

PASTEUR AU MILIEU D'UN GROUPE D'ENFANTS
MORDUS PAR DES CHIENS ENRAGÉS

Εμβόλιο κατά του άνθρακα (1881)

*Ο Pasteur εμβολιάζεται κατά της Πρωσίας
Le Rire, 1880*

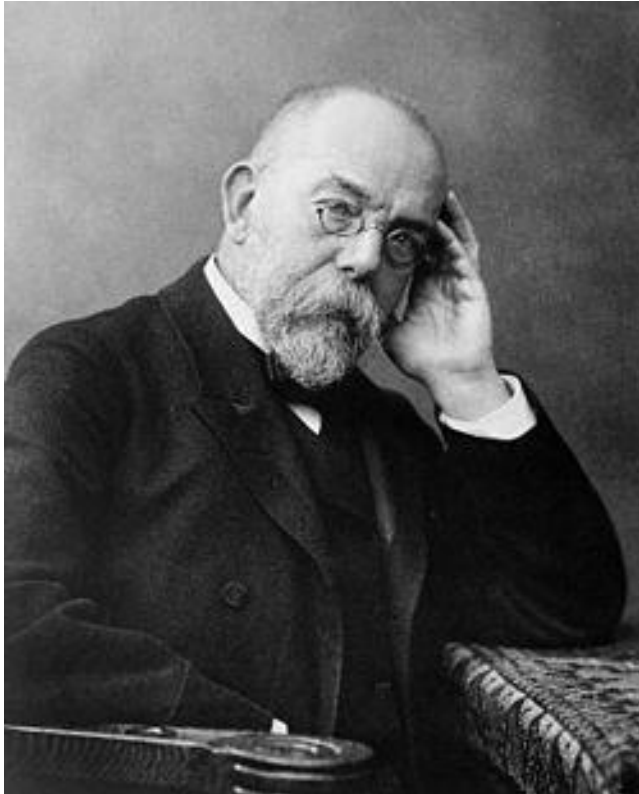
Emil von Behring (1854-1917)

- ▶ Το πρώτο εμβόλιο κατά της διφθερίτιδας ανακαλύφθηκε από τον Emil von Behring το 1890. Το εμβόλιο δεν σκότωνε τα μικρόβια, αλλά αδρανοποιούσε τις τοξίνες που απελευθέρωναν στον οργανισμό. Για τη ανακάλυψη αυτή ο Behring έλαβε το βραβείο Nobel το 1901.
-

Robert Koch (1843 – 1910)

- Ανακαλύπτει το μυκοβακτήριο της φυματίωσης (βάκιλος του Κωχ)

- Θεμελιωτής της βακτηριολογίας.
 - 1905 Nobel
- «κριτήρια του Κωχ» για να θεωρηθεί πως μια ασθένεια οφείλεται σε παθογόνο μικροοργανισμό:
1. Θα πρέπει ο μικροοργανισμός να ανιχνεύεται στους ιστούς ή στα υγρά ασθενών ή στον οργανισμό ατόμων που πέθαναν από την ασθένεια αυτή.
 2. Μπορεί να απομονωθεί και να καλλιεργηθεί στο εργαστήριο.
 3. Μπορεί να προκαλέσει την ίδια ασθένεια σε πειραματόζωα και να απομονωθεί ξανά από αυτά.

Ο Pasteur γυρίζει την πλάτη στη Toulon όπου ο Γερμανός Koch ανακοινώνει την ανακάλυψη του δονάκιου της χολέρας – εφημερίδα *Le Grelot*, 1884

▶ Pasteur Institute

▶ Koch Institute

- ▶ Αντισηψία: η μέθοδος, με την οποία **αναστέλλεται ο πολλαπλασιασμός** ή η **ανάπτυξη** των μικροοργανισμών ή επιτυγχάνεται η **εξόντωσή** τους επάνω στο σώμα των ζώων και του ανθρώπου. Η αντισηψία γίνεται με τη χρησιμοποίηση των αντισηπτικών φαρμάκων
- ▶ Ασηψία: η **πλήρης απουσία μικροοργανισμών (ιών, βακτηρίων, πρωτοζώων, μυκήτων κ.λπ.)**, η οποία επιτυγχάνεται με την αποστείρωση (**κλιβανισμό**). Με την αποστείρωση καταστρέφονται ολοσχερώς όλοι οι μικροοργανισμοί, καθώς και τα σπόρια των βακτηριδίων και βακίλλων και έτσι εξασφαλίζεται η ασηψία των αντικειμένων που έχουν υποστεί τη διαδικασία αυτή, όπως είναι τα χειρουργικά εργαλεία, γάζες και λοιπό χειρουργικό υλικό.

Joseph Lister (1827-1912)

Διάλυμα καρβολικού οξέος
(φαινόλη), 1865

Carbolic acid spray

TRADE MARK.

**THE ONLY
RELIABLE
Disinfectants
ARE
"CALVERT'S"
CARBOLIC ACID
AND PREPARATIONS.**

No. 5 CARBOLIC ACID, in 1/- and 1/6 Bottles.
15% CARBOLIC DISINFECTING POWDER, in 6d., 1/-,
and 1/6 Decorated Tin Canisters.
CARBOLIC TOILET SOAP—6d. Tablets.
" ANTI-MOSQUITO SOAP—6d. Tablets.
" NURSERY SOAP—6d. Tablets.
" SHAVING and TOOTH SOAP—6d. and 1/-
Tablets and Sticks.
" PRICKLY-HEAT SOAP—6d. and 1/- Bars.
" DOMESTIC SOAP—1lb. Bars, 6d.
" SCOURING SOAP—1lb. Bars, 4d.
" SOFT SOAP—1 & 2lb. Jars, 1/- & 2/- each.
" TOOTH POWDER—6d., 1/-, and 1/6 Boxes.
" TOOTH PASTE—6d., 1/-, and 1/6 Pots.
" OINTMENT—1/1½ Pots.
DENTO-PHENOLENE, a Fluid Dentifrice—1/6 Bottles.

All these products contain definite percentages of real Carbolic Acid, F. C. CALVERT & CO being the **ONLY MAKERS** who Guarantee the Quality and Strength of their preparations.

⚠ Avoid low-priced imitations which are worthless, and see that you obtain "the only genuine products," manufactured by

F. C. CALVERT & Co., Manchester,
Awarded 55 Gold & Silver Medals & Diplomas.

Ιωβηλαίο Pasteur (1892)

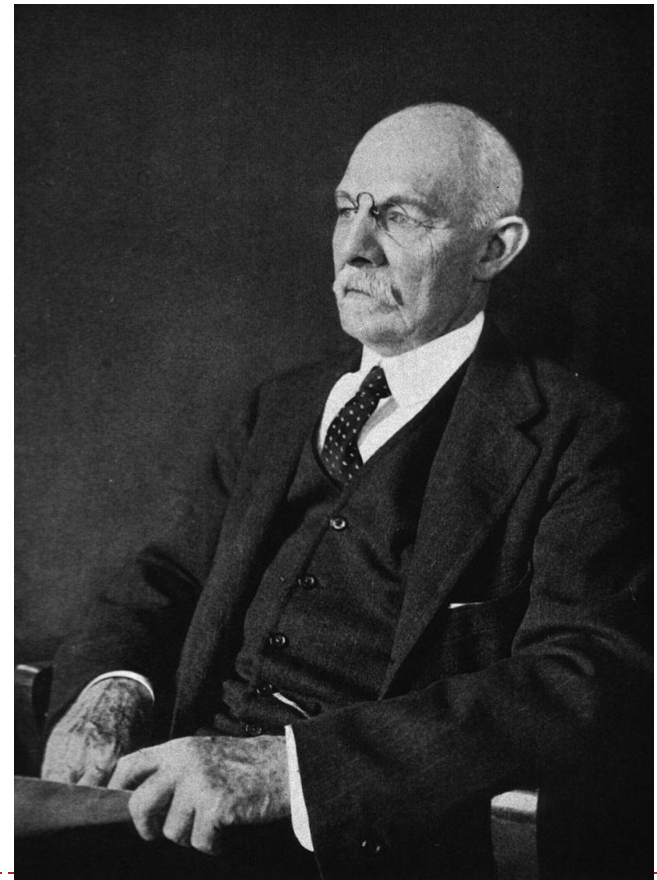
Ο Pasteur εισέρχεται στο αμφιθέατρο της Σορβόννης με τον Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας Sadi Carnot και ο Lister σπεύδει να τον χαιρετήσει

**Caroline Hampton
(1861-1922)**

**William Stewart Halsted
(1852-1922)**

Η Ελλάς Ευγνωμούσα. Θ.Βρυζάκης 1858